

KELEIVIS

DARBO ŽMONIŲ LAIKRAŠTIS

Prenumerata metams:
Amerikoje \$2.00
Pietų Amerikos Valstybėse,
Kandadoje ir kitur \$3.00
Prenumerata pusei metų:
Amerikoje \$1.25
Kandadoje ir kitur už Savienytų
Valstijų \$1.50
Apskėlimų kainų klauksti laišku.
Kreipiantis su kokiais nors reikalais
adresuokite:

KELEIVIS
253 Broadway, So. Boston, Mass.

THE TRAVELER - - - - - LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS

LITHUANIAN WEEKLY

Represents over 75,000 Lithuanians in
New England, and about 1,000,000
in the United States.

THE BEST ADVERTISING
MEDIUM

Advertising Rates
on Application.

KELEIVIS
253 Broadway, So. Boston, Mass.

NO. 23

Keleivio Telefonas
SOUTH BOSTON 3071

SO. BOSTON, JUNE-BIRŽELIO 7 D., 1939 M.

"Entered as Second Class Matter" February 23, 1905, at the Post Office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879

Keleivio Telefonas
SOUTH BOSTON 3071

METAI XXXIV

Jersey City Majoras Hague Sumuštas Kovo su CIO.

VYR. TRIBUNOLAS PRI-
PAŽINO MITINGŲ IR
ŽODŽIO LAISVĘ.

Darbininkai gali laikyti susi-
rinkimus ir platinti literatū-
rą be policijos leidimo.

Šį panašų Vyriausio Teis-
masas Washingtono sudavė
reakcijai triuškinantį smu-
gį. Jis nusprendė, kad Jer-
sey City majoras Hague su
savo policija ir kitais paka-
likais neturi teisės trukdyti
CIO unijos organizatoriams
ruošti viešus mitingus, sa-
kyti prakalbas arba skleisti
literatūrą.

Hague su savo sėbrais
buvo išleisdę Jersey City
mieste įstatymą, kuris drau-
dė laikyti susirinkimus be
policijos leidimo, o pažan-
giems žmonėms ir jų orga-
nizacijoms policija tokių
leidimų neduodavo. Kai
CIO unijos organizatoriai
mėgino daryt susirinkimus
be leidimų, tai policija juos
užpuлдavo, rengė areš-
tuodavo ir net sumušdavo.

Vyriausio Teismo dabar
šita fašistinė Hague'o įsta-
tyma anuliavo. Jokio miesto
valdžia negali leisti įstaty-
mų, kurie laužytų Jungtinių
Valstijų konstituciją, sako
Vyriausio Tribunolas. Kon-
stitucija visiems garantuoja
žodžio ir susirinkimų lais-
vę, ir CIO unija gali ruošti
mitingus be miesto valdžios
leidimo.

Jersey City Hitleriuko
snukis dabar nutyso iki žemės.
New Yorko Civil Li-
berties Union jau nutarė šį
penktadienį suiruoti jo mie-
ste didelį masinį mitingą ir
jo sutikimo visai nesiklaus-
ti. "Tegul jis dabar su savo
policija pamėgina mūsų su-
sirinkimą ardyti," pasakė
vienas šitos organizacijos
vadų.

CIO vadai jau tariasi
traukti Hague'ą teisman ir
reikalausti atlyginimo už se-
niau išardytų jų susirinki-
mus. Socialistų vadas Nor-
ran Thomas taipgi sakosi
skųsis Hague'ą, nes tas re-
akcininkas ir jo keliata mi-
tingų suardė.

Nors Vyriausio Tribu-
nolo sprendimas yra taiko-
mas Jersey City miestui, jis
yra lygiai svarbus visam
kraštui, nes dabar juo gali-
ma bus remtis visur. Taigi
jis yra begalo didelis laimė-
jimas darbininkų organiza-
cijoms, o didelis smūgis vi-
siems juodašimčiams ir re-
akcininkams, kurie "ameri-
konizmo" varden norėtų už-
gniaužti visus pažangiųjų
darbininkų susirinkimus,
uždaryti jiems burnas ir už-
drausti platinti darbininkiš-
ką literatūrą.

Be to, Vyriausio Tribu-
nolas šį panašų padarė ir du
kiti didelės reikšmės spren-
dimai. Vienas jų yra tas,
kad 1924 metais Kongreso
pasiuyltas konstitucijos
priedas, kuriuo draudžiama
mažamečių vaikų darbas
dirbtuvėse, tebėra galioje ir
valstija gali bet kada jį pri-
imti, nors pirmiau būtų at-
metusi. Prieš šitą įstatymą
labai varosi Romos katalikų

bažnyčia. Kadangi Kansų
valstija sykį tą amendmen-
tą buvo jau atmetusi, bet po
13 metų vėl jį balsavo ir pri-
ėmė, tai Romos katalikų
bažnyčios kunigai ir kiti
vaikų vergijos palaikytojai
apskundė ją Vyriausiajam
Tribunolui, reikalaudami ši-
tą jos balsavimą panaikinti
kaip neteisėtą, nes jis prie-
šingas pirmesniai jos nu-
tarimui. Tribunolas nu-
sprendė, kad legislatura tu-
ri pilną teisę vaikų darbo į-
statymą užgirti, nežiurint
kad 13 metų atgal buvo jį
atmetus. Tai buvo antras
smūgis reaktininkams.

Trečias Vyriausio Teis-
mo sprendimas liečia Roo-
sevelto reformas. Jis pripa-
žįsta, kad Agrikultūros De-
partamentas turi teisę regu-
liuoti pieno gamybą ir rin-
ką, nustatant kainas, kurios
turi būti mokamos už pieną
farmeriams ir kuriomis jis
gali būti pardodamas mies-
tų gyventojams. Ačiu šitam
nutarimui, Massachusetts ir
New Yorko valstijos pieno
gamintojai gaus tuos \$3,-
000,000, kuriuos pieno kom-
panijos buvo sudėjusios į
valdžios rankas, kaip skir-
tumą virš esamų pienų kainų,
kurį buvo nustatęs fede-
ralinis pieno administrato-
rius. Nenorėdamos tokios
kainos fermeriams mokėti,
pieno kompanijos dėjo tą
skirtumą į "escroe," o tuo
tarpu kreipėsi į Vyriausio
Teismo, reikalaudamos pie-
no administratoriaus pa-
tvarkymą panaikinti kaip
"priešingą konstitucijai." Bet
Vyriausio Teismo nus-
prendė, kad valdžia turi
teisę kainas kontroliuoti ir
pieno kompanijos turi mo-
kėti ukininkams už pieną
kiek valdžios patvarkyta.
Tai buvo trečias smūgis pe-
nagrobiamis. Ukininkai da-
bar džiaugiasi, kad jie gaus
tuos 3 milijonus dolerių, ku-
rie iki šiol buvo pieno kom-
panijų sumokėti, bet neiš-
dalyti.

VENGRAI UŽDARĖ NA- CIŲ LAIKRAŠTĮ.

Iš Budapešto pranešama,
kad vengrų valdžia tenai už-
darėsi vengrų fašistų laik-
raštį "Magyar Szo," kuris
atakuodavo Vengrijos prem-
jerą. Bet tuo pačiu laiku ji
išskėlė didelę puotą ir nuo-
širdžiai vaišino atvykusį iš
Vokietijos Hitlerio agentą
Wilhelmą Fricką.

DARBO PARTIJA ATME- TĖ BENDRĄ FRONTĄ.

Anglijos Darbo Partija
metiniam savo suvažiavime
pereitą savaitę atmetė su-
manymą dėtis su komunis-
tais ir liberalais į bendrą
frontą. Už frontą paduota
248,000 balsų, o prieš —
2,360,000.

BRAZILIJA NEPARDUOS NACIAMS KAKAVOS.

Pereitą savaitę paskelbė,
kad ji nebeparduosianti Vo-
kietijai savo kakavos (co-
coa) už popierines markes,
kurias galima vartoti tikiai
Vokietijoje perkant prekes.

Kuba Neįsileido Žy- dų iš Vokietijos.

Gabenami atgal, jie buvo
nusistatę nusizudyti.

Pereitą savaitę iš Ham-
burgo atėjo į Kubos uostą
Havana vokiečių garlaivis
"St. Louis" su 937 žydais.
Trysdešimts jų Kuba įsilei-
do, nes jie turėjo reikalingus
dokumentus, o likusių 907
neįsileido, nes jie neturėjo
vizų. Laivas ištovėjęs Hava-
nos uoste 5 dienas ir išpla-
nė tik tada, kai Kubos val-
džia kategoriškai pareika-
lavo, kad jis prasišalintų į
6 valandas, nes kitaip jį iš-
vilkis iš uosto karo laivas.
Tarp žydų kilo didžiausias
verksmas ir dejavimas. Adv.
Max Loepe kesinosi ant lai-
vo nusizudyti ir žydai tuo-
jau pradėjo kalbėti, kad
reikia žudyti visiems, jeigu
juos vės atgal į Hamburgą.
Kad jie nepradėtų žudyti,
laivo viršininkai paleido
kalbą, buk Amerikos val-
džia sutikusi įsileisti juos į
New Yorką, jeigu Kubos
valdžia neįsileisianti. Žydai
tam patikėjo ir jų akys tuo-
j nušvito. Bet laivo viršini-
kai juos apgaudinėja. Washingtono valdžia nesu-
tikio juos įsileisti. Sakoma,
kad laivas išėjo į jūrą ir su-
stojų už 12 mylių nuo Ku-
bos pakraščio, nes nacių
valdžios jam esą įsakytą ne-
parvežti žydų atgal.

Šią savaitę Kubos valdžia
leido žydams išlipti ant vie-
nos salos, kol jiems bus su-
rasta vieta kur nors kitur.

PRIE ČANGKUFENGO RUSAI VĖL SUSIKIRTO SU JAPONAIS.

Mūsų skaitytojai turbūt
da nepamiršo, kaip Toli-
muose Rytuose dėl Čangku-
fengo kalno tarp rusų ir ja-
ponų pernai buvo užlieps-
navęs karas. Gincas dėl to
kalno vėliau buvo pavestas
mišriai komisijai išspręsti ir
nuo to laiko nieko daugiau
apie tą kalną negirdėjome.
Tik netikėtai pereitą savi-
tę Tokijo laikraštis "Niši-
Niši" gavo iš Seulo (Korė-
jos sostinė) žinių, kad šio-
mis dienomis tenai vėl įvy-
kęs kruvinas susirėmimas.
Šitos žinios sako, kad byrus
rusų perėjęs Mandžiuko sie-
nų ir įsiveržęs į Šintao pro-
vinciją. Čia rusus tuoj pasi-
tikę japonai ir prasidėjo ko-
va, kuri tęsėsi nuo vidurdie-
nio iki nusileido saulė. Pra-
dėjus temti, rusai pasitrau-
kė atgal, palikdami 6 savo
lavonus ir "daug užmūstųjų
nusinešdami su savim."

ITALAI STIPRINASI AL- BANIJOU.

Užėjus italams Albani-
ją, Mussolinis nusiuntė te-
nai 30,000 ginkluotų fašis-
tų. Dabar šita armija tapo
padidinta jau iki 60,000 ita-
lų. Francuzai tuo susirūpi-
no ir nusiuntė Italijai pro-
testą dėl šito stiprinimosi
Graikijos pasieny.

KUHN IŠLEISTAS PO KAUCIJA.

Pereitą savaitę rašėm,
kad Pensilvanijoje buvo
sugautas bėgant New Yorko
nacių vadas Fritz Kuhn,
kurį policija kaltina apsvi-
gus New Yorko. Dabar jis
yra paleistas už \$5,000 už-
statą.

Maskva Atmete Anglijos Planą

Norl pritarimo užimti Pa-
baltijo valstybes jų
nesiklausius.

Pereitą savaitę Sovietų
užsienio komisarai Moloto-
vas pasakė savo parlamen-
te prakalbą, pareikšdamas,
kad Sovietų valdžia atmeta
ir vėliausį Londono pasiūly-
mą, kuriuo Rusija yra kvie-
čiama dėtis į Anglijos-
Francuzijos bloką prieš Ro-
mos-Berlyno ašį. Londonas
ir Paryžius tuo Molotovo
pareiškimu buvo labai nu-
stebinti, o juo labiau, kad
Molotovas davė suprasti,
jog Sovietų Rusija ketina
atnaujinti "prekybos dery-
bas" su Hitleriu. Šie jo žo-
džiai susprogdė visas Lon-
dono viltis. Tuo tarpu gi
Berlyne jie padarė didelio
džiaugsmo.

Iš Molotovo kalbos buvo
aišku, kad Rusija nepasitiki
Anglijos ir Francuzijos bur-
žuaziniais diplomatais. An-
glijai nori, kad mes gintume
nes draugas, sako Moloto-
vas, bet ji nesutinka garan-
tuoti pagalbą Suomijai, Es-
tijai ir Latvijai.

Apie Lietuvą rusai ne-
kalba, nes jos sienos nesusi-
siekia su Rusija.

Šią savaitę Maskva pa-
siuntė Londonui da vieną
savo planą taikos blokui.
Tas planas butinai reikalaus
japsaugos trims minėtoms
Pabaltijo valstybėms. Jeigu
vokiečiai pradės į tas val-
stybes veržtis ir grumoti Ru-
sijai, tai pastarajai bus rei-
kalinga tas valstybes užim-
ti nesiklausiant jų sutikimo,
ir Maskva nori, kad Anglija
pasizadėtų šitoki Rusijos
žygi paremti.

RUMUNIJOS IŠRINKTAS FAŠISTISKAS PAR- LAMENTAS.

Pereitą savaitę Rumu-
nijoje buvo renkamas parla-
mentas pagal Italijos fašis-
tų tvarką. Rinkimuose daly-
vavo tik penktą gyventojų
dalis. Jie išrinko tik žemes-
nįjį parlamento butą. Sena-
to žmonės nerenka. Pusę
senatorių paskiria gildijų
arba korporacijų vadai, o
kitą pusę skiria karaliaus.

SOVIETŲ RUSIJA TURI 170,467,180 ŽMONIŲ.

Iš Maskvos pranešama,
kad šių metų sausio mėnesį
padarytas gyventojų sura-
šymas jau galutinai sutvar-
kytas ir parodęs, kad šių
metų pradžioje visoj Sovie-
tų Sąjungoj buvo 170,467,-
186 gyventojai. Tai esą 23,-
500,000 daugiau negu 1926
metais buvo.

AMERIKA PARDAVĖ RUSIJAI UŽ \$69,691,000.

Washingtono žiniomis,
pereitais metais Sovietų Ru-
sija importavo iš Jungtinių
Valstijų visokių mašinų už
\$69,691,000, o savo produk-
tų pardavė Jungtinėms Val-
stijoms tik už \$24,064,000.
Mat, Rusija nedaug turi
produktų, kurių Amerikai
reikėtų. Rusija daugiausia
parduoda į užsienį aliejaus,
miško ir javų, o šitų dalykų
Jungtinėse Valstijose yra
net ir perdaug.

Hitleris Vėl 'Apvalė' Savo Armiją.

Buvę pašalinta 30 generolų,
kurie priešinosi jo politikai.

"New York Times" prane-
ša, kad šiomis dienomis iš
Vokietijos armijos buvo pa-
šalinta 30 vadovaujančių
aukštų karininkų, kurie
priešinosi Hitlerio politikai,
galinčiai įvelti Vokietiją į
karą dviejuose frontuose.
Tarp pašalintųjų esą ir gen.
Fritz Loeb, kuris daugiau-
sia prisidėjęs prie keturių
metų plano pramonei orga-
nizuoti karo reikalams.
Taip pat esą pašalintas ge-
nerolas Stulpnagel, vyriausio
savo avicijos vadas; gen.
Liebmann, karo akademi-
jos komendantas; gen.
Geyer, penktojo armijos
korpuso komendantas, ir
daug kitų žymių militaristų.

MEKSIKOS DARBININ- KAI NORI PAIMT ALIE- JAUS PRAMONĘ.

Meksikos aliejaus darbi-
ninkų unija sušaukė konfe-
renciją pasitarti apie pae-
mimą visiškai savo kontro-
lė aliejaus pramonę. Pirmą
tą pramonę kontroliavo
svetimi kapitalistai, bet
Meksikos valdžia juos išvi-
jo ir paėmė aliejaus indust-
riją ir savo rankas. Dabar
darbininkai nutarė prašyti,
kad valdžia atiduotų tą pra-
monę jiems, kaip ji atidavė
gelžkelių unijai Meksi-
geležinkelius.

AUTOMOBILIŲ STREI- KAS NESIBAIGIA.

Rašant šią žinią, Briggs
kompanijos streikas da nė-
ra pasibaigęs. Ši kompanija
gamina automobilių liemenis,
todėl ir automobilių fabri-
kai negali dirbti. Pereitą
savaitės pabaigoj jau
70,000 žmonių nedirbo dėl
to streiko. Streikas kilo dėl
to, kad Briggs kompanija
atsisakė pasirašyti naują
sutartį su darbininkų unija.

PALESTINŲ DIDELI SUMISIMAI.

Žinios sako, kad "šventoj
žemėj" vėl liejasi žmonių
kraujas. Arabai atakuoja
žydus, žydai puola arabus,
ir anglai tvarką darydami
šauda ir vienus ir kitus. Pe-
reitą penktadienį Jeruzalė
buvo užmušti 4 kareiviai, 3
žydai ir 6 arabai.

NUSKENDO ANGLŲ SUBMARINA SU 90 ŽMONIŲ.

Da neįskelta Amerikos
nuskendusi submarina, o pe-
reitą savaitę įvyko jau kita
panaši nelaimė — Arijos
pakrasty nuskendo Anglijos
nardomas laivas. Ir ši nelai-
mė yra didesnė, nes joje žu-
vo 90 žmonių, tuo tarpu kai
Amerikos submarinų pri-
gėrė 26 jūrininkai. Abidvi
submarinos buvo da naujos
ir žuvo darant bandomuosius
nardymus.

PALESTINOS PAKRAS- TY SUČIUPO 1000 ŽYDŲ.

Pereitą savaitę anglų greit-
laivis sučiupo Palestinos pa-
krasty graikų laivą, kuris
vežė 1000 žydų slapta į Pa-
lestiną. Anglai žydus nuga-
beno į Haifos miestą ir pa-
leido, bet šitą skaičių išskai-
tys iš žydų kvotos.

Lietuvos Socialdemokra- tai Reikalauja Amnestijos

PETICIJA ITEIKTA MI- NISTERIŲ KABINETUI.

Siūlo išteisinti visus tauti-
ninkų diktaturai nusikaltu-
sius politinius kalinius
ir emigrantus.

Lietuvos socialdemo-
kratija yra seniausia
mūsų tautos politinio gy-
venimo srovė. Ji pirmutinė
išskėlė Lietuvos nepriklausomybės obalsį, pirmutinė
stojė į kovą prieš caro val-
džią ir paaukojo ant Lietu-
vos laisvės aukuro ne vieną
gyvybę.

Nežiurint to, daugybė
Lietuvos socialdemokratų
šiandien sėdi kalėjimuose,
arba vargsta užsieny kaip
politiniai emigrantai. Jie
niekuo nėra nusidėję nei
Lietuvos respublikai, nei vi-
suomenei. Jie buvo sumiti
arba turėjo pasišalinti į už-
sienį vien dėl to, kad buvo
priešingi tautininkų parti-
jos diktaturai ir gynė pilie-
tines Lietuvos žmonių tei-
ses.

Bet dabar tautininkų dik-
tatura dalinai jau pašalinta.
Lietuvoje susidarė jau
nauja, pusiau koalicinė val-
džia. Todėl grupė social-
demokratų dabar įteikė vy-
riausybei raštą, siūlydama
paleisti visus politinius kal-
nius ir leisti sugrįžti iš už-
sienio visiems politiniams
emigrantams, kurie valsty-
bei nėra niekuo nusikaltę.

Tas raštas skamba taip:
"Gyvename tragingą lai-
kotarpį. Nepaprastai skau-
džius smugius teko pakelti
Lietuvos kraštui. Esant da-
bartinei tarptautinei situaci-
jai, pačiai Lietuvos nepri-
klausomybei gresia rimti
pavojai.

"I klausimą kas daryti,
visai teisingai atsakoma:
reikalinga kuogreičiausiai
suburti visų Lietuvos pilie-
čių jėgas grėsiančiam pavo-
jui atremti.
"Kad tai nebutų vien tuš-
kų kraujas. Arabai atakuoja
žydus, žydai puola arabus,
ir anglai tvarką darydami
šauda ir vienus ir kitus. Pe-
reitą penktadienį Jeruzalė
buvo užmušti 4 kareiviai, 3
žydai ir 6 arabai.

"Suteikimas tuojau nebe-
atidėliojant pilnos amnesti-
jos politiniams kaliniams
bei emigrantams bus ryškus
įrodymas, kad ne vien žo-
džiais, bet ir faktiškai eina-
ma prie visų krašto jėgų su-
burimo. Tas padidins kraš-
to atsparumą ir sustiprins
kovotojų už Lietuvos nepri-
klausomybę eiles.
"Todėl mes, žemiau pasi-
rašiusieji, prašome Tamstą,
pone Ministeri, dėti visų pa-
stangų, kad tuojau būtų pri-
imtas ir paskelbtas amnesti-
jos įstatymas."

Pasirašo šie asmenys:
Inž. St. Kairys,
Adv. L. Purėnienė,
Adv. O. Kairienė,
Prof. A. Purėnas,
K. Bielins,

Prof. A. Čepinskis,
Prof. P. Mažylis,
Adv. K. Venclauskas.

Asmenims, kuriems tai-
koma ši amnestija, pasira-
šiusieji reikalauja grąžinti
visą jų konfiskuotą turtą, o
jeigu šis turtas jau perleis-
tas kitiems, tai atlyginti už
jį pilnai.

Amnestija netaikoma tik
tokiems politiniams nusikal-
tėliams, kurie yra nusikaltę
dirbdami svetimų valstybių
naudai, vadinasi, Lietuvos
išdavikams. Bet tokių Lietu-
vos kalėjimuose dabar,
turbūt, ir nėra, nes visus Vo-
kietijos ir Lenkijos šnipus,
kurie buvo nuteisti, Smeto-
na senai jau paleido. Kalė-
jimuose sėdi tik tie, kurie
kovoją už Lietuvos žmonių
laisvę, už demokratiją. Tie,
žinoma, turi but kuo grei-
čiausia paleisti.

Farmerių Pajamos Sumažėjo.

Washingtono agrikultū-
ros biuras praneša, kad pe-
reitais metais fermerių pa-
jamos buvo \$1,130,000,000
mažesnės, negu 1937 me-
tais. Bet sunkiausi farma-
riams laikai buvo paskutini-
ais Hooverio metais.

Stai kelių metų palygini-
mas:

1929 metais Amerikos
farmeriai pardavė visokių
produktų už \$12,791,000,-
000.

1932 metais, kuomet Hoo-
veris baigė prezidentauti,
farmerių pajamos nukrito
net iki \$5,562,000,000.

Roosevelto administracija
tuoj pradėjo teikti farma-
riams visokių palengvini-
mų, ir jų pajamos 1937 me-
tais pašoko jau iki \$10,350,-
000,000.

Bet pernai žemės ukio
produktai atpigo, todėl far-
meriai ir vėl paėmė truputį
mažiau, butent — \$9,220,-
000,000.

MARTINO UNIJA GRĮŽ- TA PRIE ADF.

Homero Martino vado-
vaujamoji automobilistų u-
nijos frakcija pereitą savi-
tę nutarė 66,768 balsais
prieš 3,370 grįžti atgal prie
Amerikos Darbo Federaci-
jos. Pirmą ji prigulėjo
prie CIO.

SPROGIMAS MOKYK- LOJ SUŽEIDĖ 57 VAI- KUS.

Barberton, Ohio. — Pe-
reitą savaitę šio miestelio
mokykloj įvyko sproginas,
kuris sugriovė dviejų aukš-
tų medinį mokyklos triobesį
ir sužeidė 57 vaikus ir kelias
mokytojas. Trys iš jų mir-
šią. Sprogimo priežastis bu-
vęs gazas.

SIĄ VASARĄ ANGLIJA TURS JAU 800,000 VY- RŲ ARMIJĄ.

Anglija skubiai ginkluo-
jasi ir stiprina savo armiją.
Jei šios vasaros pabaigoje
kiltų karas, tai ji turėsianti
jau 800,000 ginkluotų vyrų
armiją.

APZVALGA

NACIAI UŽĖMĖ AUSTRIJOS ARKIVYSKUPO RUMUS.

Pereitą savaitę vokiški naciai konfiskavo Austrijos katalikų arkivyskupo rumus Zalburge. Jis buvo išvykęs į kokią ten dvasininkų konferenciją ir kai sugrįžo, rado savo rumus Hitlerio smogikų užimtus. Visi baldai buvo jau išgabenti. Zalburgas (Salzburg) yra Austrijos miestas ir iki šiol tenai buvo Romos katalikų tvirtovė. Bet naciams įsivyravus, popiežiaus kungams pasibaigė laimingos dienos. Jau pereitą rudenį naciai tenai buvo įtaisę demonstraciją prieš arkivyskupo rumus ir daužydami langus šaukė: "Šalin Wai-tza!"

Mėnuo atgal nacių valdžia nusiuntė jam pranešimą, kad jis pasijieškotų sau vietos kitur, nes jo rumai yra skaitomi valstybės nuosavybė ir reikalingi nacių kariuomenei. Jis tuomet parašė Hitleriui protestą. Vietoj atsakymo, naciai dabar okupavo jo dvarą.

Popiežiaus agentai labai džiaugėsi, kuomet Hitlerio gaujos grobė socialdemokratų turtus ir degino jų knygas. Dabar ir jie to paties susilaukė.

"POPIEŽIUS BINGO I."

Vienas amerikiečių veikėjas, Clifton Norman Howard, Tarptautinių Reformų Sąjungos prezidentas, pradėjo kovą prieš išnaudojimą tamsių žmonių katalikų bažnyčiose visokiais gemblinimais. Ypač jisai smerkia įsisaknęsį Romos katalikų bažnyčiose "Bingo."

Savo sąjungos organe "Progress" jisai pažymi, kad kunigai netik nesigėdija šito vargšų išnaudojimo, bet da didžiuojasi kad iš to gemblinio padaro pinigų. Pavyzdžiui, St. Mary Margaret katalikų bažnyčia Rochestery, kuri giriiasi padariusi iš to gemblinio popiežiui \$65,000, pliekė "Bingo" net ir tą naktį, kuomet popiežius Pijus XI gulėjo į grabą paguldytas ir Romos katalikai verkė. Ji lošė "Bingo" ir naujajį popiežių renkant. Todėl šitas reformatorius ir sako savo sąjungos laikrašty, jog padorus žmonės, pasipiktinę šiais gemblinimais, pradeda jau siulyt, kad naujas Romos katalikų bažnyčios popiežius būtų perkrikštytas į "Popiežių Bingo I."

Bet geriausia būtų, kad vietoj kryžiaus, kunigai patatytų ant savo bažnyčių didelį "Bingo" ženklą.

KODĖL LIETUVOS HIMNAS BE "DIEVO."

"Argentinos Lietuvių Balsas" aiškina, kodėl Kudirka, rašydamas Lietuvos himną, nepamirėjo "Dievo" vardo. Esą—

"Senovės Lietuva buvo didelė ir galinga valstybė. Tada ji nežinojo jokios krikščionybės. Smurtu importuota krikščionybė Lietuvon sužlugdė lietuvių tautos vieningumą ir galybę. Ir Didis Kudirka, parašydamas Himną be žodžio 'Dievas', ragino Lietuvos sunus semti stiprybę iš tos praeities, kuri dar nebuvo pažeista religinių sektantų gastrolėmis."

"Dievas" pats savaimi, žinoma, nieko nereikia; bet mūsų tautos progresui ir vienybei daug žalos pridarė svetima Romos katalikų bažnyčia ir jos klatingi agentai, kurie to "Dievo" garbei prismaugė lietuvių tautos dydį ir kalbą.

VELNIAS NENORI SU-TARTIES SU ANGLIJA.

Viena-akių lordų valdoma Anglija visuomet žiūrėjo į Rusiją su panieka. Rusų tautos paniekai anglų poetas Kiplingas yra parašęs net poemą apie "Meškiną" (A bear that walks like a man). Anglija "susidraugavo" su Rusijos carais tik tuomet, kai pajuto sau pavojų iš suvienytos Vokietijos.

Bet carizmas Rusijoje žlugo ir valdžios vairą paėmė bolševikai. Su caro despotizmu Anglijos lordai iš bėdės da susikalbėdavo, bet paduoti ranką bolševikams — niekados!

Ir santikiai tarp Anglijos ir Rusijos tapo nutraukti. Ypač kai dabar jau Vokietija buvo sumušta ir Anglijos lordams rusų talka pasidarė nebereikalinga. Net į Miuncheno konferenciją, kuri pereitą rudenį likvidavo Čekoslovakijos valstybę, anglų Chamberlainas rusų neįsileido. "Su velniu Anglija nedarys jokių sutarčių," tai plačiai pagarsėjęs Anglijos lordų posakis apie Sovietų Rusiją.

Bet dalykai greitai pakitėjo ir Anglijos buržuazijai vėl pasidarė reikalinga Rusijos pagalba. Tas pats Chamberlainas atsiklaupęs prieš Maskvą maldauja: darykim sutartį ir gelbėkim viens kitą! Bet Maskva atsuko jam užpakali.

Vadinasi, Anglija jau norėtų vienybės su "velniu," bet dabar "velnias" jos nenori.

TYSLIAVA ATSIMETĖS NUO TAUTININKŲ.

Brooklyno fašistų organas aimanuoja, kad jau ir Juozas Tysliava atsukęs jiems nugarą. Girdi:

"Buvo čia (į Serantoną) atvykę automobilium pp. Jurgelionis ir Tysliava ir apsisitojo pas Valadką. Vėliau važinėjo į Wilkes Barre ir apylinkėse. Kuriuo tikslu jie čia važinėjo ir ką darė, kol kas dar neteko sužinoti... Pernakvojė pas Valadką išvažiavo atgal į New Yorką.

"Tautinio nusistatymo serantoniečiai veikėjai stebisi, kad p. Tysliava jau persimetė prie socialistų ir bendrai su jais 'skymavoja.' Keista, kad buvęs tautininkų redaktorius taip greitai nuriudėjo į socialistų stovyklą."

Reikia pasakyti, kad nei adv. Jurgelionis, nei kun. Valadka prie socialistų visai nepriklauso, todėl p. Tysliavos pasimatymas su jais da neparodo, kad jis būtų jau "nuriudėjęs į socialistų stovyklą."

Bet kad p. Tysliava pameitė "Vienybės" tautininkus, tai visai galimas daiktas. Juk inteligentiškam žmogui jie negali but kompanija.

BILIUS PRIEŠ STAMBAUS KAPITALO TERORĄ.

Senatorius La Follette, kuris tyrinėjo fabrikantų vartojamą terorą prieš darbininkų unijas ir streikus, dabar įnešė Jungtinių Valstijų senatam įstatymo sumanymą, kuriuo draudžiama darbdaviams laikyti privačines armijas, bombas, kulkašvaizdžius ir kitokius ginklus streikams laužyti. Bilius taip pat draudžia kapitalistams samdyti privatinę policiją ir šnipinėti darbininkų organizacijas.

Generalinis šalies prokuroras, Frank Murphy, kuris budamas Michigano valstijos gubernatorium atsisa-

Karalius Susipažįsta Su Kanados Indijonais.

Atvykus anadien Anglijos karaliui į Kanados miestelį Port Arthura, jis buvo supažindintas su vietos indijonais. Šio vaizdelio priešaky matyt, kaip indijonka sveikinasi su Anglijos karaliene.

KALBOS DALYKAI.

Šunes ar šunys?

Vienskaitoj mes šunį rašom šuo, o daugskaitoj — šunes.

Ar tikslinga tokia forma?

Man rodos, kad ne. Visų pirma, mūsų rašybos taisyklė reikalauja, kad tokių daiktavardžių galūnės vardininko linksny būtų rašomos ne su paprastąja e, bet su siaurąja č. Pavyzdžiui: žmonės, apynės, žirkės, korpės, ir tt. Jeigu parašysime tuos žodžius su paprastąja e, tai bus jau visai kitokia jų prasmė. Pavyzdžiui: mano korpės (kas) buvo senos, todėl aš nusipirkau naujas korpės (ką).

Tai gi aišku, kad mes lauzom savo gramatiką, kuomet šunų vardininką rašom su paprastąja e — šunes. Jeigu jau norim šita garsą vartoti, tai jis turėtų būti ne atviras, bet siauras, butent, e su brūkšneliu.

Bet man rodos, kad geriausia būtų rašyti šunys, taip kaip kiti panašūs daiktavardžiai rašomi. Pavyzdžiui: asmuo — asmenys; akmuo — akmenys; sesuo — seserys; metmuo — metmenys, ir tt.

Pereinamas laikas vietoj busimojo.

Lietuvos laikraščiai šituo žvilgsniu akiai seka slavų paprotį. Ypač lenkų laikraščiai mėgsta vartoti pereinamąjį laiką, kur reikėtų vartoti busimajį arba jau pereinąjį. Jeigu koks padukėlis bus užmušęs žmogų, tai lenkų laikraštis neparašys kad užmušė, bet—užmuša: **Szaleniec zabija**, ir tt. "Lietuvos žinios" irgi rašo: "Šiandien susirenka prancūzų parlamentas ir svarbią kalbą pasako Daladje."

Tai yra labai gremėzdika ir netikusi forma. Šitas sakinytis turėtų skambėti taip: "Šiandien susirinks (ne susirenka) prancūzų parlamentas ir Daladje pasakys (ne pasako) svarbią kalbą."

Anglų kalboje šitoks laikas išraiškas būtų skaitomas "negramotnumu." Tiesa, tulaus atvejais ir pas juos leidžiama praeitį rašyti dabarties laiku, kuomet norima da praėjusį ryškiau skaičiuoti pavaizduoti. Tokia forma pas juos vadinasi "istorinė dabartis" (historic present). Bet ją galima vartoti tik tai su tinkama įvada.

Bet visuomet geriausia yra laikytis nuosakumo ir rašant apie praėjusį vartoti pe-

reitaįjį laiką; o kalbant apie busimus dalykus, reikia vartoti ir busimajį laiką.

Tikras jovalas.

Rodos, Lietuvos laikraščių kalba turėtų but mums, amerikiečiams, pavyzdys. Deja, taip nėra. Kartais skaitai žmogus Lietuvos laikraštį ir piktą darosi, kodėl jie tenai neišmoksta žmoniškiau rašyti. Štai, trumpa žinutė iš vieno kauniškio dienaščio:

"Telefono linijoj Biržai—Vabalninkas trumpo pobūdžio perkunas sudaužė per 8 telefono stulpus."

Ar čia ne jovalas? Juk daug žmoniškiau būtų pasakiusi stačiai, kad tarp Biržų ir Vabalninko perkunas sudaužė apie 8 telefono stulpus. Kokiems galams čia reikalingas tas "trumpas perkuno pobudis," arba "telefono linija Biržai—Vabalninkas"? Mūsų liaudies šitokios šuniškos kalbos nevartoja ir nelabai gali ją suprasti. Užtai Lietuvos žmonės daug geriau mėgsta amerikiečių laikraščius, negu savuosius. **D-ras Yla.**

FINANSAVĖS FAŠISTŲ PERVERSMA SUV. VALSTIJOSE.

Štai kaip išrodo tas New Yorko piniguočius, Dudley P. Gilbert, kurį Dieso komitetas dabar kaltina finansavus fašistų samokslą prieš prezidento Roosevelt valdžią. Pašauktas to komiteto į Washingtoną pasiieškinti, jisai teisinosi rėmęs slapta organizaciją tik tuo tikslu, kad apsaugot Ameriką nuo "raudonos revoliucijos," kuri turėjusi čia įvykti šią vasarą. Tokiu tikslu ir Ispanijoje fašistai sunaikino demokratinę respubliką.

KODEL CHAMBERLAINAS PARDAVĖ ARABAMS ŽYDŲ TEVYNĘ?

Apie tai, kad Anglija nutarė atiduoti ar parduoti Palestiną arabams, skaudžiai apvilidama ir nukriausdama žydus, "Keleivis" jau rašė. Dabar prašome pasiskaityti, ką apie tai rašo amerikiečių žurnalistas Oswald Garrison Villard.

"Kuomet aš perskaičiau žinią," sako jisai, "kad Anglija nusileido Palestinos arabų smurtui ir išdavė (betrayed) žydus, pareikšdama kad Palestinoje bus įsteigta arabų valstybė, prieš mane atsistojo klausimas: ar yra Europoje da nors viena valdžia ar valdininkas, pas kurį dar būtų likę kiek nors garbės ir padarumo?"

"Jeigu yra kada nors buvęs aiškus valstybės vyro pareiškimas, tai jis buvo padarytas Anglijos lordo Balfouro pasaulinio karo metu, prizadant žydams atstatyti jų tėvynę. Tai gi dabar Anglijos politikos pakeitimas yra pasibiaužinėti veidmainystė, apgaulė, aiškus neteislingumas."

"Kaip visa tai atsitiko, kiekvienam gali but aišku. Chamberlainas nežinojo, koku būdu patenkinti abidvi puses — arabus ir žydus. Tuo pačiu laiku jį labai erzino Hitlerio-Goebelso vedama tarp arabų propaganda, kad Anglija ruošiasi užkrauti jiems žydų valdžią. Jis bijojo, kad arabai nepradėtų karo prieš anglus."

"Tiesa, nusiūstos tenai anglų spėkos laikinai apmaldino partizaniską kovą tarp žydų ir arabų, bet Chamberlainas ir jo kolonijū ministeris Malcolm McDonald nei valandelei negalėjo užmiršti, kad jeigu arabų opozicija išsivystytų į religinį karą prieš Angliją ir pasiektų Indiją, tai Anglijai būtų labai sunku užlaikyti tenai pakankamą armiją."

"Kad nutrinti nuo Anglijos šitą gėdą, Chamberlaino valdžia turėtų dabar pasirūpinti surasti kitą vietą ir įsieti tenai žydams pabėgėliams prieglaudą."

LAIŠKAS IŠ LIETUVOS.

Viena "Keleivio" skaitytoja gavo nuo savo namikių iš Lietuvos laišką, kur tarp kitko sakoma:

"Darbų nėra, o žmonių daug, nes iš Klaipėdos subėgo. Pavieniai žmonės eina dirbti vien tik už pavalgymą, bet kas vedęs ir turi šeimyną, tam tikras skurdas, nes eidamas pas ukininką tarnauti negali daugiau gauti kaip 300 litų (50 dolerių) per metus, o pragyventi už tokią sumą per metus su šeimyna jokių būdu negalima. Nors mūsų laikraščiai ir rašo, kad ukininkams truksta darbininkų ir pataria bedarbiams eiti prie žemės darbų, bet nepagalvoja, kad dirbdamas pas ukininką žmogus su šeimyna negali pragyventi, o pramonėje darbų visai nėra. Jeigu būtų geresnė tvarka, gal žmonėms nebūtų taip sunku, bet tvarkos nėra. Pavyzdžiui, valstybė parduoda neapdirbtus miškus svetimtaučiams pirkliais, daugiausia žydams. O vėliau pati valstybė arba valdiškos įstaigos perka iš tų pačių pirklų apdirbtą mišką ir moka jau trygubai daugiau negu buvo gavus tą medžiagą parduodant. Ar gi negalėtų pati valstybė pasistatyti lentpiuvių ir pasamdyti savo žmones mišką apdirbti? Dabar geriausias vietas prie tų darbų užima žydai ir kiti; jeigu lietuvis tenai gauna dirbti, tai tik tokį darbą, kurio kitataučiai nenori dirbti."

"Bet da vienas blogas dalykas pasilieka—tai kunigų diktatura. Pasakei ką nors netaip, kaip kunigas liepia, arba nedavei jam kiek jis nori, tai negausi nei metrikų, nei kitokių dokumentų, nors tu ir geriausias pilietis busi. Štai, mano uošvio sunus pabaigė pradžios mokyklą ir nuėjo pas kunigą metrikų. Kunigas neduoda. Sako, tavo tėvas netikėlis, niekados bažnyčiai neaukoja, tai aš tau metrikų neduosiu. Butinai reikalinga civilinė metrikacija."

"O kaslink pinigų, tai nežinia, ar jie išsilaikys, ar žlugs, nes nežinia kas už metų bus. Karas yra neišvengiamas, jei ne šimet, tai kitais metais, bet jis turės būti, nes kitaip Vokietijoje turės kilti revoliucija. Žmonės tenai vos tik nuo bado atsigina. Nevalia daugiau suvalgyti, kiek yra valdžios paskirta. Jei suvalgysi daugiau ir sužinos, tai už baudą gausi vien tik juodos kavos ir turėsi sumokėti 5 markes už įstatymo nesilaikymą."

KAS SKAITO, RASO
TAS DUONOS NEPRASO

AMERIKOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

KAS NIEKO NEVEIKIA
TO NIEKAS NEPEIKIA

BROOKLYNO LIETUVIŲ NAUJIENOS

Kriaučių susirinkimas.

Gegužės 24 d. buvo kriaučių 54 skyriaus mėnesinis susirinkimas A. L. P. Kliubo name. Susirinkimas buvo gausus, nes siuvėjai yra susirupinę savo padėtimi darbo rinkoje. Pranešimai iš visų unijos įstaigų buvo gana liudni ir pesimistiški. Po tokių pranešimų siuvėjai vienas po kito ėmė balsą ir reišė savo mintis.

Kalbėjo: M. Rickevičius, J. Stankevičius, Tumosa, A. Baniulis, P. Tiškus, F. Černevičius, J. Harmanas, J. Laukaitis, A. Bubnys, O. Cibulskienė, A. Linkus, Ch. Kundrotas ir F. Reinhartas. Visi kaltino uniją, kad ji nesirupina kriaučių ekonomine padėtimi, bet rūpinamasi visos šalies ir viso pasaulio politika. Kalbėtojai nurodinėjo, kad šiandien, kuomet siuvimo pramonė yra organizuota 95 nuosimčiai kriaučių ir unija, tai reikėtų tik geros tvarkos unijoje, geros disciplinos, o kiti miesteliai nedirbtų New Yorko kriaučių darbo pigesnėmis kainomis.

Ypatingos dėmės atkreipė O. Cibulskienė, kuri pabrėžė vieną iš blogiausių ydų mūsų organizacijoje, kad j moteris žiurima ne tokiom akim, kaip j vyrus. Daugely atsitikimų už tą patį darbą, kurį dirba vyrai, moteris gauna mažiau atlyginti. Pačios unijos tvarkoje moteris neprileidžiama prie unijos valdviečių, tik todėl, kad j moteris. Bet kada užmiesčiuose moterys užima kriaučių pramonę, tai tada visi šaukia, kad moterys, moterys kriaučių darbus paveržė! O kas kalta, klausia O. Cibulskienė: "Patys vyrai ir unijos viršininkai netikusi tuo reikalu nuomonė!" Jeigu dirbtuvėje ir unijoje moterys būtų skaitomos ant lygios skalės, tada nereikėtų vyrams šaukti, kad moterys juos iš dirbtuvių išvijo. Vyrų ir moterų reikalai bendri ir nereikėtų j moterį žiūrėti kaip j silpnę lytį, paliekant ją bosų malonei.

Kai kurie iš kalbėjusių gana piktai išsireiškė prieš mūsų unijos vadus. Ypatinai atbulai suprastas Joseph Goldas, kuris tyrinėjo Pennsylvanijos, Mass., Connecticut ir New Jersey valstijų kriaučių padėtį ir apie ją kuo aiškiausiai pranešė New Yorko Joint Boardo susirinkimui, kad dalykai jau labai prasti, kad reikia kas nors daryti, kad išsilaikyti New Yorko kriaučių rinkoje. Rodos, už tokias J. Goldo informacijas reikėtų

jį tik pagirti, kad jis išdrįso nors kartą pasakyti tiesą, kas dedasi viršminėtose valstijose; bet, kaip tik atbulai, jo adresu pasakyta daug kalbų.

Kas liečia abelną tų diskusijų pobūdį, tai jos visgi buvo vietoje. Mat, per pastaruosius kelius metus mūsų lokale, galima sakyti, nebuvo jokių kriaučių industriją liečiančių diskusijų. Jeigu kildavo kokis nors ginčas, tai tik politinio pobūdžio. Dabar jau kas kita. Jau antram kriaučių susirinkime pašvenčiama vienas ar antras pusvalandis mūsų industrijos problemoms risti. Tai yra labai sveikas reiškinys! Tiesa, tokiose diskusijose išskyla visokių minčių, visokių nuomonių ir išsireiškimų. Kartais kaip kas ir netaktiškai nukalba. Bet, suėmus visų diskusantų išsireiškėtas mintis j kruvą, tai visi nori, kad mūsų unijoje būtų kuo geriausia tvarka, kuo puikiau sia armonija. Jeigu taip, tai reikėtų kuo daugiau diskutuoti unijos reikalus, o gal tuom pernešime j kitus lokalus savo nuomones, kad ir jie susidomės. Tada gal bus surastas budas, kaip pagerinti siuvėjų buklę.

Dar toliau. Po tokių diskusijų reikėtų nubalsuoti, kad mūsų lokalo atstovai, kurie lanko Board of Directors, Joint Board, Trade Boardą, perduotų mūsų narių pageidavimą, ką unija būtina turėtų taisyti, o ką ne. Tokie nutarimai duos daugiam autoriteto mūsų atstovams unijos įstaigose, tik nariai turi savo atstovus paraginti, kad jie pareikštų, jog mūsų lokalas nėra "lietuviška karalystė," bet milžiniškas Amalgamėtų unijos dalis! Taip mes veikdami busime tikri unijistai ir tikro konkrečio darbo dirbtuvėje mūsų organizacijos viduje.

Delegatas V. Michelsonas, darydamas apie mūsų lietuvių skyriaus pranešimą, paaiškino taip: Atkocaitis ir Goldbergis, Augunas, Manelis, Lapašauskas, Šimaitis ir Zalevskis dirba po truputį. Juškevičius, Kasperkas ir Mičiulis tuojaus jau pradės dirbti, nes J. Freedmonas pradėjo kirpti darbą ir duos toms dirbtuvėms. Karvelio, Diržio, Salavėjaus ir Matulio kol kas nesirengia pradėti dirbti, nes jų firmos darbo nekerpa.

Abelna New Yorko kriaučių padėtis, sakė V. Michelsonas, yra ne kokia. Darbu

kol kas nėra. O kurie fabrikantai pradėjo kriaučių darbus kirpti, tai reikalauja visokių pėmainų iš darbininkų. Visi deda viltį ant stabilizacijos komiteto, bet ką jis padarys, tai kol kas lieka palūketi.

Kęstutis Michelsonas laimėjo stipendiją j Columbijos Universitetą.

Brooklynio kriaučių delegato V. Michelsono sunus Kęstutis šiomis dienomis baigė kolegiją su stipendija vieniems metams Columbijos Universitete advokaturomos mokslo studijoti. Kęstutis parėsekimu netik tėvai džiaugiasi, bet visi Brooklynio pažangūs lietuviai, kad taip puikiai jam pavyko!

Pas Kęstutį iš pat jaunystės teko pastebėti gabumų. Aš gerai atsimenu, kaip Kęstutis turėjo su J. Ormanu debatus. Susirinkusi publika buvo bolševikiška. Kęstutis Michelsonas gynė demokratijos principus ir nurodinėjo, kad neturint Sovietuose demokratijos, tenai nėra daromas toks progresas, kokis turėtų būti ir kokio lauke visi darbo žmonės. Žmonija apsiriko, nes vietoje Sovietų demokratinės tvarkos tenai įsigalėjo vienos partijos diktatura, kur nėra žodžio laisvės, laisvės susirinkimų.

J. Ormanas bandė jį kritikuoti, bandė nurodinėti, kad Kęstutis netiesia sako. Bet niekas iš to neišėjo! J. Ormaną jis taip sukritikavo, kad tas pradėjo jį kviesti j talkininkus leisti "The Voice of Lithuanians" žurnale. Prie to žurnalo Kęstutis gana daug laiko pašventė (rodos, kad jau tas laikraštukas subankrutavo) ir kartu mokėsi kolegijoje.

Apart darbo prie laikraščio, Kęstutis laiks nuo laiko išvykdamas j kolonijas su prakalbomis. Vėliausiu laiku jis tapo išrinktas net ALK Brooklynio skyriaus pirmininku. Vieni žodžiu, Kęstutis nepaskendo mokslo knygose, bet atliekamam laiku dirbo ir visuomeninį darbą.

Tiesa, kaip kas jau mano Kęstutį pakrypusį j komunistų pusę. Mat, jo kaip jau nuolio pirmutinė pasaulėžvalga gauta iš socialistinio judėjimo. Jo tėvelis kadaise buvo LSS 19 kuopos narys ir savo sunų toje linkmėje palaikė. Iškilus LSS 19 kuopoje asmeniškims ginčams, Kęstutis tėvelis nepastebimas iš kuopos pasitraukė. Bet kilus svarbesniam klausimui, visuomet abudu su sunimi atėidavo j 19 kuopos susirinkimą j diskusuodavo, rišdavo bendrus dienos klausimus. Dabartinio laiku jau jį abiejų nesimato. Jau jie lyg pradėdami pamiršti LSS 19 kuopą ir jos veikimą. O kaip tėvas taip ir sunus Kęstutis auklėti LSS 19 kuopoje. Jeigu šiandien jie vienas yra kriaučių delegatas, o kitas minėtojo žurnalo redaktorius, tai dėka socialistinė veiklai, kuri privertė komunistus su Michelsonais skaityties kaip su stambiais veikėjais. Jie neturėtų to užmiršti ir turėtų sugrįžti atgal j LSS 19 kuopą.

Nimirė Steponas Tiuba.

Gegužės 22 Steponas Tiuba krisdamas trepais persikėlė galvą. Nuvežtas j Kings County ligoninę mirė gegužės 25. Apie St. Tiubos mirtį eina visokių pasakalų; kai kas netiki, kad jis pats nusivertė trepais. Kiti tiki. Bet kaip ištikrųjų ten buvo, tai nei vienas nežino.

Jam Džiaugsmas, Jai Nelaimė.

Harold Preble yra vienas iš tų, kurie buvo išgelbėti iš nuskendusios submarinos netoli nuo Bostono. Bet dešinėj pusėj parodyta Mrs. A. Priester su suneliu yra nelaiminga moteris, nes Jos vyras, Alfred Priester, žuvo submarinoj.

St. Tiuba buvo senas karčėmninkas ir duosnus darbininkiskam judėjimui žmogus. Jis nekartą papuolusiemis j bėdą žmonėms pagelbėdav. Jo gailisi visi ir stebisi, kaip jis galėjo taip kristi, kad nei žodžio neprataręs numirė. Paliko našlę žmoną ir sunų Steponą.

Vytautas Katilius.

LANGDONO, ALBERTA.

Pirmutinis lietuvis čia apsigyveno 35 metai atgal.

Tai mažas vakarų Kanados miestelis, su apie 20 gyventojų, iš kurių 3 šeimos ir keliatas pavienių lietuvių. Vienas iš seniausių gyventojų yra W. Barran-Burkauskas, apie 30 metų buvęs C. P. gelžkelio formuonieris ir tik antri metai atleistas dėl senatvės (jis jau 68 metų amžiaus). Jis dažnai pasakoja, kaip jis atvyko čia prieš 35 metus. Tose vietose, kur dabar yra farmos, miestai, ir miesteliai, tuomet buvusios tik prerijos – dykumos, kur indijonai jodinėjo, stimos, vilkai, briedžiai ir stumbrai ganėsi. Nesykį, sako, radosme ant gelžkelio bėgių prikrauta senų sijų, akmenų ir kitokių šposų pridaryta. Mat, indijonai norėdavo sulaukyti traukinį. Dabar jie gyvena jau jiems skirtose rezervacijose, kur juos valdžia aprūpina pastoge ir maistu. Ir juos jau matome tik sykį j metus, liepos mėnesį, kada jie važiuoja pro čia j Calgary pasiziūrėti lenktynių. Žvėryi irgi jau neliko, nes apylinkė apgyventa ukiniškais. Žemė gera ir beveik kas metai duoda neblogą derlių. Lietuviai beveik visi dirba ant gelžkelio ar farmų, nes kitokių darbų nėra.

Be mažos išimties visi progresyviai skaito darbininkiskus laikraščius. Čia pareina 3 egzemplioriai "Keleivio" ir 2 "L. Balso". Visos trys šeimos turi savo stubas, nors kaip kada prisieina ir gana toli išvažiuoti dirbti. Pasitaiko ir nuotykių. Štai, neseniai p. Vera Kučinskienė viešėdama pas savo vyrą, kuris tuo laiku dirbo Verger'y, apie 100 mylių nuo Langdono, rado piniginę su \$193.00 pinigų, \$62.08 C. P. R. čekiu, \$3,000 banko knygutę ir keliatą kitokių vertingų popierių. Sužinojus iš parašo kam tai priklauso, ji tuojaus sugrąžino pametėjui, gelžkelio formonui Thomui McMahonui. Pastarasis labai nužduogo atgavęs pamestą turatą ir gražiai padėkojo. Bet radybų už teisingumą nei nepasiulė.

Norėčiau tarti keliatą žodžių apie garsų miestą Calgary, tik 22 mylios nuo Langdono. Jis garsus tuo, kad kiekvieną vasarą, liepos mėnesį, sutraukia šimtus tūkstančių žmonių iš visos Kanados ir Šteitų, j taip vadinamą "stampede", kur cowboysai ir cowgirls rodo savo gabumus: jodinėja laukinius arklius, jaučius; melžia karves, gaudo veršius su vilkste, gaudo ir "klupdo" laukinius arklius, kleimuoja jaučius ir visokių kitų šurpulingų dalykų išdaro. Žmogus savo akimis nenori tikėti, kad visa tai yra tikrovė, o ne "šiu", juo labiau, kad tuos šurpulingų veiksmus atlieka netik vyrai, bet ir merginos. Bet už visą įdomiausią būna taip vadinamas "shock waves C. P. race", kuris primena pionierių laikus. Sukinkoma po šesetą arklių j vežimams, kuriuose randasi visokie pionierių laikais reikalingi kraustantis iš vietos į vietą daiktai. Kas pirmas atvažiuoja, padaro kempę, užkuria pečių, tas laimi. Pasitaiko, žinoma, ir nelaimių – susižeidimų, bet "stampede" čia visų yra laukiamas, ir lankoma su pasigerėjimu.

Seniaus Calgary mieste buvo nemaža ir lietuvių. Buvo jie sutvėrę ir LLD kuopą. Bet vieniems išvažinėjus j Rytus, kitiems j Vakarų, ši kuopa mirė, neparaudžius net savo veikimo. Kaip visur, taip ir čia dabar siaučia bedarbė, taigi ir lietuvių keliatas gyvena iš pašalpos. Tik vienas-kitas laimingesniųjų dirba ant gelžkelio ar farmų. "Keleivis" irgi lanko čia keliatą lietuvių šeimų, bet nežinau kodėl niekas nieko neparaso apie šį miestą ir apylinkę, nors nekurie man žinomi ir neblogai plunksną vartoja. O žinucijų būtų, tik reikia kad kas jas laiku j spaudą parašytų. Taigi, "wake up," calgariečiai.

A. Kučinskas.

MIRĖ VINCAS ANTONITIS.

Westville, Ill. Vasario 22 po trumpos ligos nuo plaučių idegi-mo mirė Vincas Antonitis, sukakęs 59 metų amžiaus. Vėlinis paėjo iš Alelių kaimo, Raseinių apskrįcio; Amerikoje išgyveno virš 30 metų. Paliko dukterį ir du sunus. Palaidotas vasario 26 d. tautiškoje kapinėse Westvillėje. Lai buna jam mūsų amžina atmintis.

Mrs. Adėlė Antonitienė.

TIKEJIMŲ ISTORIJA.

Parasė P. D. Chantepe de la Sauvage, Teologijos profesorius, Vertė lietuvių kalbon J. Laukis. Knyga didelio formato, 1086 puls, su daugybe paveikslų visokių tikėjimų dievų, dievačių, relikvijų, bažnyčių, šventinių ir tt. Gražiausias tvirtais apdarais, Chicago, 1914. Kaina \$7.00

CLEVELANDO ir APIELINKĖS ŽINIOS

Mirė lietuviai.

Nors ir retkarčiais, bet vis dėlto tenka didlapiuose pastebėti, kaip vienas ar kitas rašytojas prikiša ateiviams, buk dėl jų esą visokių sunkenybių ir negerumų šioje demokratinėje šalyje. Ateiviai esą kalti viskam. O ateiviais jie vadina visus, kurie tik yra kilę anapus vandenyno, nežiurint kad jie ir šios šalies piliečiai arba net ir čia gimę iš ateivių tėvų.

Bet ar tie rašytojai nors sykį pagalvoja, iš kur jie patys atsirado? Nejaugi jie čia buvo prieš Columbo atvažiavimą? Kartais net nuostabu yra klausytis, kad aukšto mokslo žmonės kalba kaip kad jie nebūtų Amerikos istorijos mokinėsi. Juk Amerika ir yra tik viengyventojų sukurta. Nežiurint kuris jų kada čionai atvažiuo, anksčiau ar vėliau, vistiek visi baltveidžiai čia yra ateiviai. Tai toks prie-kaištas ateiviams yra netikslus. Mes surasim, kad geriausiai Amerikos piliečiai yra kilę iš visokių Europos tautų. Nors jų tėvai ar protėviai buvo ateiviai, jie yra šiai šaliai atsidadę, pasiaukavę, myli ją ir atjaucia kaip savo tėvų žemę.

Toliau tie rašytojai sako, kad ateiviai nori viską imti, bet nieko nenori duoti šiai šaliai. Bet tai netiesa. Juk ateiviai atiduoda Amerikai savo jaunystę, savo geriausią ir stipriausią sveikatą. Jie padėjo šiai šali pastatyti. Amerika yra ateivių padaras, visų gyventojų padaras. O koki užtai atlyginimą mes gauname? Tik geresnį ir žmoniškesnį pragyvenimą negu žmonės gauna kitose šalyse; nors dabar ir čia nelengva gyventi, bet mes pasitenkiname.

Sekdami Kolumbo pėdomis, j Amerika suvažiavo geriausi pasaulio talentai, kurie padėjo šiai šali iškelti. Iš pradžių ateiviai čia neturėjo tinkamo pragyvenimo. Jie čia suvažiavę dirbo ir rūpinosi naują tėvynę sukurti, tinkamą gyvenimą pasidaryti. Taigi, nežiurint kaip mes žiuresime, vistiek atrasim, kad visi Amerikos gyventojai yra ateiviai arba ateivių vaikai. Mes čia sukurėm naują tėvynę ir turime lygią teisę ja naudotis.

Politikieriai jau "nusidirbo"

Ohio valstijos legislatura jau skirstosi ir visi politikieriai važiuoja namo. Nors dirba mažai, bet vakacijų labai nori, piliečiai turi jiems algas užmokėti.

Dabar jie išsiskirsto pakildami daug nebaigtų darbų. Bedarbių šelpimo klausimas, senelių pensijų klausimas ir daug kitų svarbių reikalų nebaigta svarstyti. Politikieriams tik rupi vakacijų. O vargšai žmonės turi laukti kuo ne pusę metų, kol atstovai vėl susirinks ir pradės jų reikalus svarstyti. Piliečiai turėtų šituos dalykus atsiminti kada rinkimai ateina. O kaip jie įsivertinti, tai tada jau per vie-lu ką sakyti. Piliečiai turi gerai pagalvoti, už ką balsuoja, nes kitaip jie patys turi nukentėti.

Mūsų "Dirvos" Čalis buvo nudžiugęs kaip geležiukaradė, kaip pamatė kad SLA organas "Tėvynė" buvo sumažinta. Čalis visiems pasakojo su dideliu džiaugsmu, jog "Tėvynė" sumažinta dėl to, kad nebeturi pinigų. Bet ką jis sakys dabar, kada ir jo paties "Dirvukė" lieka sumažinta? Ar tik jau nepritruko litų pas Smetoną?

Mirė Marijona Galanskienė nuo 2250 W. 10th st., susilaukusi 67 metų amžiaus. Paliko vyrą ir tris dukteris.

Mirė Agota Sakalauskienė nuo 1618 Lakefront ave., susilaukusi 46 metų amžiaus. Paliko vyrą ir keturias dukteris.

Mirė Albina Joniliūtė nuo 8005 Cory ave., vos 16 metų amžiaus mergaitė. Nelaiminga mirtis neleido nei pasaulio grožybėmis pasigerėti. Nuskyne kaip žiedą dar nepažydušį. Vėlionė paliko tėvus ir penkis brolius.

Mirė Pranciška Brazauskienė nuo 1602 E. 27th st., susilaukusi 59 metų amžiaus. Paliko sunų ir keturias dukteris.

Ristikas Juozas Komaras buvo Clevelandą apleidęs, bet šiomis dienomis ir vėl sugrįžo. Jis mano Clevelande apsigyventi, jei nebus pakviestas kur nors su bizniu išvažiuoti.

Jonas Jarus.

WILKES-BARRE, PA.

Intrigos ir skundai tautininkų liogery.

Skaitytojui bus įdomu žinoti mūsų apylinkės "tautininkų veikimas," kas liečia įvairias intrigas ir dar praėitą 1938 metų seimą.

Dėl centro kelimo jie turi išsirinke komisiją, kurion ineina Mikas Kupris, Kerševičius iš Serantono, kurį serantoniečiai vadina "Nr. 12," nes jis, rodos, tokio saizco čeverykus nešioja. Kaip atvažiuoja j Wilkes-Barre ant suvažiavimų, tai kojas visada kiša po suolu, kad žmonės jų nematytų. Pas dzukus mat yra patarė: "Kieno kojos dzidzelės, tai to razumas mažucis." Taigi dėl to jis savo kojas ir kavvoja.

Antras "lyderis" irgi įsivėlė j nemalonumus. Eina gandai, buk jis padavęs skundą Vinikui prieš savo brolių, kad šis sumažinęs savo metus įsirašydams j SLA. Todėl Vinikas jau atsiuntė jam reikalavimą damokėti tą skirtumą, katras pagal jo amžių priklauso.

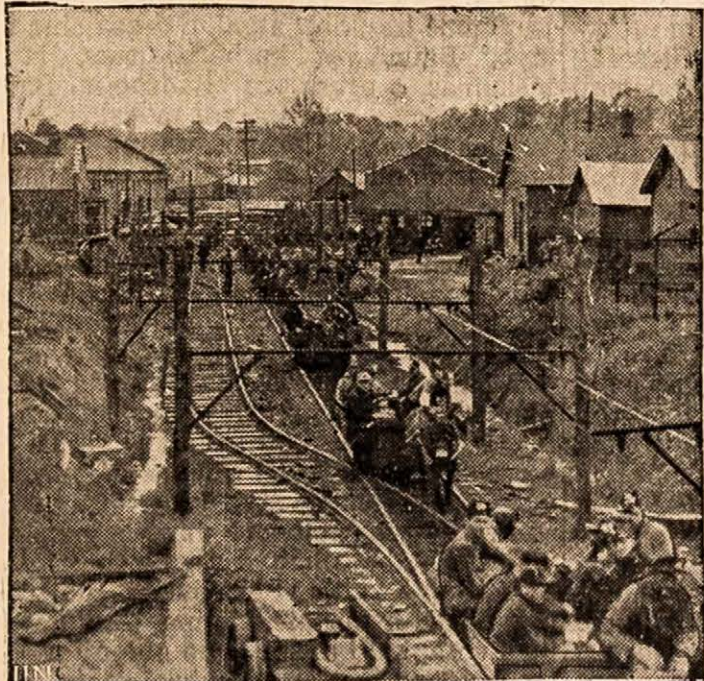
Bet kaip brolio amžius liko nustatytas, tai jis pasidarė vienametis su sesere, kuri irgi yra SLA narė. O jiedu nėra dvynukai, nes ne vienu sykiu gimę. Reiškia, dabar ir seserei reikės keisti metus. Ką šiame atsitikime darys Vinikas, nežinia. Reikalaui iš savo politikos draugės mokesčių skirtumo jam bus nemalonu. Bet apskustas brolis Antanas, rodos, rengiasi padaryti afideivitatą, kad ir "tautininkų lyderis" Mikas Kupris, jo brolis, irgi pasidavęs jaunesniu keiliams metams. Reiškia, Mikui irgi reikės sumokėti nedamokėti mokesčiai. O visa tai pasidarė dėl to, kad jo anksusti giminės nerinko jo delegatu seiman. Dabar wilkes-bariečiai turi gardaus juoko ir laukia pamatyti, kaip Vinikas turės spausti savo draugus. O spausti turės! Tai vis "tautininkų" jovalas, katras nemalonus nei svetui, nei jiems patiems. Pamatsime kaip tie reikalai pasibaigs.

Wilkes-Barre reporteris.

ZODYNĖLIS

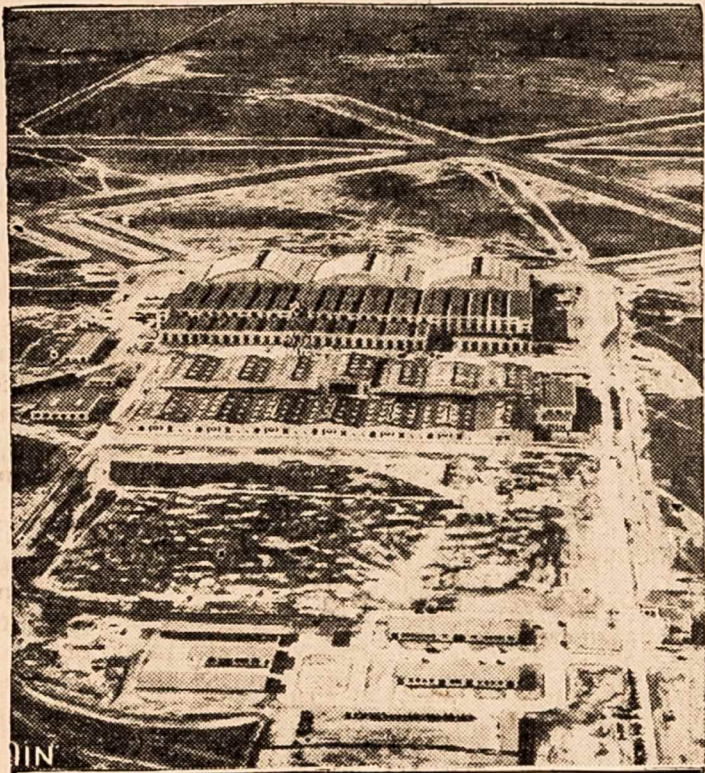
LIETUVISKAI-ANGLISKAS IR ANGLISKAI-LIETUVISKAS. Telpa 18,000 žodžių, labai parankus turėti kišenėje. Gražiai apdarytas dirbtine skura, 160 puslapių. Kaina \$1.00. Parankesnio ir geresnio kišeninio zodynėlio lietuvių kalboje nėra. Gaunamas "Keleivis."

Kentucky Valstijos Kasyklose.

Čia parodyta kaip Kentucky valstijoje, Grahamo apskrity, susitaikę su darbdaviais angliakasiai važiuoja j darbą. Tuo tarpu Kruvinajo Harlano apskrity, toj pačioj valstijoje, maineriai tebestreikuoja.

Didžiausia Amerikos Orlaivių Bazė.

Aukščiau paduotas vaizdelis parodo Amerikos orlaivių bazę, kuri dabar yra baigiama Californijos pakrasty prieš japonus.

ISPANIJOS KRAUJAS TEBESILIEJA.

Kas diena fašistai nužudo po 300 lojalistų bažnyčios garbei.

Paryžiaus žiniomis, Ispanijos fašistai su kunigais dabar maudosi žmonių kraujuose kiek tik jų širdys trokšta. Popiežiaus ir jo vyskupų palaimintas bažnyčios apgynėjas gen. Francas diena sušaudas po 300 lojalistų, kurie gynė teistą respublikos valdžią nuo savų ir svetimų priešų.

Nors lojalistams padėjus ginklą Francas žadėjo grąžinti Ispanijai taiką ir tvarką, kol kas da nėra nei taikos, nei ramybės. Visos jo pastangos dabar dedamos ne tvarkai vykinti, bet respublikos gynėjams keršyti. Prie to ji ragina ir Romos popiežiaus kunigai. Jie pasiryžę išduoti visus respublikos šalininkus, kurie norėjo išdalyti beturčiams kunigų dvarus ir kitus lobius.

JAPONŲ "ULTIMATUMAS" SOVIETŲ RUSIJAI

Šį utarninką iš Tokijo atėjo žinių, kad japonų valdomas Mandžiukas iškėlęs Sovietų Rusijai aštrų protestą dėl paskutinių įvykių Sibyro-Mandžiuko pasieny ir pareikalavęs "tuojau tuos užpuolimus sustabdyti." Tai jau skamba kaip ir ultimatas.

Tas pats pranešimas sako, kad šį panedėlį Čengkungo kalno apylinkėse rusai su japonais šaudėsi iš armatų ištisus tris valandas. Toliau japonai sako, kad susikirtimai Mongolijos pasieny esą niekas daugiau, kaip tik Fova tarp japonų ir rusų. Vadinamoji mongolų armijoj esą šeši rusai ant kiekvieno mongolo.

11 METŲ MERGAITĖ NUŠOVĖ 4 METŲ BROLIUKĄ.

Barbourvillės miestelyje, Kentucky valstijoje, 11 metų amžiaus mergaitė, Elsie Higgins, nušovė iš brauningo savo 4 metų amžiaus broliuką ir nusigandusi paleido du šuviu į savo krutinę. Daktarai sako, kad ji mirs. Vaikų motinos nebuvonamie. Vėliau ji paaiškino policijai, kad jos Elsie dažnai grumodavo, kad jei motina išeisianti į miestą ir paliksianti ją saugot mažesnius vaikus, tai ji visus juos nušausianti, paskui padegsianti namą ir pati nusišausianti.

BUSO KATASTROFA VOKIETIJOJ.

Pereitą nedėdienį netoli nuo Hamburgo, Vokietijoje, ant kryžkelės susidūrė autobusas su traukiniu. 10 žmonių buvo žučiūta ir 9 sužeisti.

ORLAIVIŲ APLINK PASAULIŲ UŽ \$1,785.

United Air Lines bendrovės viršininkas Harold Crary pereitą savaitę Chicagoje pareiškė, kad greitai laiku jo kompanija ketina įvesti oro kelionę aplink visą žemės kamuolį. Ji kainuosianti \$1,785.

PRADEJO VAJŲ PRIEŠ SNIPUS.

Slaptoji Jungtinių Valstijų policija Pacifiko pakrasty pradėjo stropiai gaudyti svetimos valstybės (Japonijos) snipus.

Trumpai Apie Viską

Paryžiaus gyventojai pradėjo grąžinti valdžiai dujas kaukes, nes \$2 esanti peraukšta kaina.

Amerikos kviečių laukams gresė sausra, bet pereitos savaitės lietus žymiai juos pataisė.

Per balandžio mėnesį Jungtinėse Valstijose pasiuta 32,475,009 poros avalinės. Per kovo mėnesį buvo pasiuta 42,375,490 porų.

Tennessee valstijoje, White kauntėje, žmonės pradėjo sirgti raupais.

Mrs. Ida Watson, 5 vaikų motina, neturėdama iš ko gyventi, nutarė nusižudyti. Ji uždavė visiems vaikams nuodų ir pati jų atsigerė. Vienas vaikas mirė, kiti išgelbėti. Tai buvo pereitą savaitę Oklahomos valstijoje.

Senatas nutarė prateisti da dviem metams Rooseveltui galią nuvertinti dolerį da 9 centais, jeigu jis matytų reikalo.

Pereitą savaitę Laivyno Departamentas užsakė da 24 naujus karo laivus.

Japonai skelbia pasauliui, kad jie užmušę 700 mongolų, kurie buvo įsiveržę iš Sovietų Mongolijos į japonų Mandžiuką. Mongolai palikę 12 rusiškų tankų ir "daugybę kulkasvaidžių."

New Yorke areštuotas cukraus magnatas Carlos Garcia. Jis pavogęs iš savo firmos \$1,070,427 ir firma dėl to subankrutavusi.

Nacių snipai Čekoslovakijoje areštavo komunistą Ivaną Sekaniną ir išgabeno jį Vokietijon. Jis busias teisiamas už "teroristinį judėjimą" prieš Vokietiją.

Pereitą savaitę New Yorkan atvyko Tamas Mooney. Ant Grand Central stoties jį pasitiko 15,000 žmonių.

ATSIMINIMAI APIE KRUVINĄJĄ REAKCIJĄ VENGRIJOJE.

Laikraštinkas Willie Fischer, kuris po Didžiojo Karo buvo Vengrijoje, dabar parašė keliatą atsiminimų apie siutusį tais laikais kruvinąjį terorą Vengrijoje. Tarp kitko jis sako:

Pasibaigus Didžiajam karui, Vengrijoje susidarė liberalinė vyriausybė. Tačiau tame įvykių ir nerimo sukury, kuris buvo kilęs tuoj po Didžiojo karo, jai buvo sunku išsilaikyti.

1919 m. kovo 21 d. grafas Karolyi, aristokratas Vengrijos ministeris pirmininkas, nuvyko į valstybės kalėjimą ir ten tarp kalinių susirado garsųjį Bela Kuną, Vengrijos komunistų lyderį. Grafas įsakė išleisti jį iš kalėjimo ir pavedė jam net sudaryti naują vyriausybę. Mat, Bela Kunas buvo vienintelis žmogus, kuris tuo metu galėjo tikėtis plačiųjų sluoksnių paramos.

Vengrijos reakcininkai ir aristokratai nekuomet negalėjo grafiui Karolyiui atleisti už šį jo darbą. Ir gerokai laiko po to praėjus, vienas vengrų karininkas, kunigaikštis Salmas, Vienoj susitikęs Karolyi, užpuolė jį ir kirto į veidą.

Bela Kunas Vengrijoje įvedė sovietų režimą. Jis gyvavo keturis mėnesius. Belos Kuno režimą panaikino santarvininkų armijos, kurios pradėjo iš visų pusių veržtis į Vengriją, o pačiame krašte pakėlė galvas kontrevoliucionieriai.

Kontrevoliucijos štabas buvo Vengrijos provincijos mieste Segede. Tenai kavinėse jįs galėdavot dažnai matyti Gombesą, kuris netrukus pasidarė karo ministru, ir vice-admirolą Horthy, kuris paėmė Vengrijos valdžios vairą.

Šie abu vyrai vadovavo visai Vengrijos reakcijai. Be to, jų šešėly slėpėsi kiti du vyrai, kurie buvo dar reikalingesni ir brutalesni: Ivanas Hejas, ekskareivis, ir jo bičiulis, karo metu buvęs jo vadas, baronas Pronay.

Hejas ir Pronay "baltųjų" armijos priešaky prasimušė į Budapeštą, Vengrijos sostinę. Tai buvo 1919 m. rugpjūčio mėnesys. Jie žudė kiekvieną, kurį įtarė esant komunistu ar jų simpatiku. Be to, žydai taip pat buvo jų puolimo objektas. Daugybė žydų nepaprastai nuo jų nukentėjo.

Viešbuty "Britania" Hejas įsteigė savo štabą. Tas viešbutis pasidarė kartu įtaiga, kalėjimas, teismas ir kankinimo kameros. Jo rusyje Hejo eukos susilaikdavo bausės likimo.

Ju šaukšmai buvo net girdimi aplink tą viešbutį esančiose gatvėse. Vyrai ir moterys buvo kankinami, mušami, žalojami ir žudomi.

Apskaičiuojama, kad tuo laiku ten žuvo keli tūkstančiai žmonių. O "Britania" viešbutis nebuvo vienintelė vieta, kur tokie dalykai buvo daromi.

Kita panaši vieta buvo parlamento rūmų rusys. Kai politikai viršuje bandė kurti naujos Vengrijos pagrindus, apacioje sklido žmonių šauksmai, kurie buvo brutaliausiai kankinami. Negyvi tų aukų lavonai budavo taip sužalojami, kad jų niekas nepažintų, ir sumetami į Dunojų. "Mokyti plaukti," pasidarė paprastas teroristų posakis ir tas posakis tebėra vartojamas iki šiol.

Kai kurie dar gyvi, bet sužeisti ar sužaloti žmonės, budavo sumetami į Dunojų ir baisiausiu būdu ten žudavo.

Viename miške, netoli Balatano ežero, trys šimtai

žydų buvo priversti išsikasti sau kapus. Jie buvo sukapti ir palaidoti pačių išsikastuose kapuose. Toks terorąs Vengrijoj siautėjo šešis mėnesius.

NE TOKIA LIETUVA BUVO KURIAMA.

(Iš Dano Pumpučio poemos.)

I.

Tėviškė, tėviškė, Lietuvos šalėlė! Žiurim nusiminę Ir žiūrėt negalim.

Tokia tu išblyškus, Tokio veido keisto, — Jau nebepažįstam Nei laukų, nei raistų.

Nemunėlis barės, Sakė, verkė, skundės, Kad tave iš kelio Išvedė, sugundė.

Sakė — uliavoji, Išparduodi žemę — Nėr tau savanorių, Nėr tau partizanų.

Verkė, kad jau suvis, Suvis pasileidus, Lyg nebūtų buvę Sibiro nei taigų.

II.

Savanorio veda Karvę paskutinę, Kam įsai prarado Ranką dėl tėvynės.

Karvė eit nenori, Atgalios vis žiuri, — Stovi savanoris, Stovi be kepturės.

Antsolis jam dėsto, Guldo jam iš rašto, — Zokona! iš Kauno, Reikia juos suprasti.

Savanoris kraipo Galvą be kepturės — Ir galvoj kitą jo: Jis ne tokią kurė.

Nunai — kas prie lobia, Kas vagis, tas ponas. — Nieks nesisieloja Dvieju milijonų.

NAUJOS KNYGOS.

Atsiųsta paminėti nauji Sakalo Bendrovės leidiniai.

Venancijus Ališas, SAO BENTO VARPAI. Lyrika, 96 puslapių. 3 litai. Pietų Amerikos gamtos egzotika, tėvynės nostalgija. Žmogaus gyvenimo, jo laimės, džiaugsmo ir skausmo skambūs posmai puošia šio eilių rinkinio puslapius.

Vanda Janaviciene, KLAJUNAS. Apsakoma mokyklinio amžiaus jaunimui. Su foto iliustracijom, kreidiniame popieriuje. 142 pusl. Lt. 2.50.

Leonardas Žitkevičius, SU TEVELIO KEPURE. Eilėraščiai mažiesiems. 64 ps. T. Valiaus spalvotos iliustracijos. Lt. 2.50. Sakalo leidinys.

EL LITOVA POEZIO. Lietuvių poezijos antologija esperantistai. Išvertė ir redagavo P. Lapinė. 198 pusl. Lt. 3. Tai pirmasis lietuvių kalba toks pilnas ir taip gerai suredaguotas mūsų poezijos leidinys esperanto kalba.

Gonzague de Reynold, TRAGISKOJI EUROPA. Naujųjų laikų revoliucija. Vertė B. Stočkus. II ir III daly. 290 pusl. Lt. 2.50. Šiose dalyse aktualaus veikalo autorius aprašo "naujasias" valstybes, atsiradusias po demokratinių valstybių, ir jų vadus; su kai kuriais, kaip pav. Mussolinis, G. de Reynold pats pažįstamas ir moka reliefiškai charakterizuoti. Po nėjimo ir kritikos autorius daro originalias valstybių ir civilizacijos palaikymo išvadas, vertas didelio dėmesio.

B. Rutkauskienė (suliutuvinė), PABEGĘS MEILUŽIS. 1 veiksmo komedija iš miesčionių gyvenimo. Su nedaug veikėjų, lengva pastatyti, gyva, idomi, su teigiamu mintim komedijėlės liaudies scenai. Liaudies Teatras Nr. 9. Lt. 1.

Norint šių knygų išsirašyti, reikia kreiptis šiuo adresu: "Sakalo" Bendrovė, Kaunas, Lithuania.

ŠMĖKLOS.

PARASĖ ROBERT INGERSOLL

Iš anglų kalbos vertė, keitė ir papildė Dr. J. K.

Per ištisus tūkstančius metų žmonės tikėjo, kad įvairūs reiškiniai kaž kokių paslaptinių būdu pareidavo nuo šmėklų, kurių taip buvę gerų ir žalingų. Žmonės tikėjo, kad ligos ir sveikata, džiaugsmas ir liudėsys, laimė ir nelaimė, pasisekimas ir nepasisekimas gyvenime, taika ir karas, gyvybė ir mirtis — visa tai tų šmėklų leidžiami dalykai. Jie tikėjo, kad tos šmėklos teikusias žmonėms bausmes ir atpildą; kad tos šmėklos rodišius pasitenkinimo ir nepasitenkinimo dėl žmonių elgesio; kad jos siųsdavusios sniegą, šviesą, liūtis, audras; kad laiminusios žemę teikdamos jai derliaus, arba bausdavusios ją, siųsdamos badą; žmonės tikėdavo, kad tos šmėklos apvairnuodavusios karalius ir nuversdavusios juos nuo sostų; tikėdavo, kad kare jos padėdavusios vienai kariaujančiųjų šaliai, arba kenkdavusios kitai; tikėdavo, kad tos šmėklos valdydavusios viešulius ir teikdavusios keleiviams gražią kelionę, leisdamos drąsiam jurininkui pasitikti savo žmoną ir kudukius uosto aludėje, arba siųsdavusios audras ir išmesdavusios į pajurį sudaužytų laivų skeveldras ir prigeriusių skenduolių jurininkų ir šiaip keleivių lavonus.

Seniau žmonės tikėjo, kad tų šmėklų buvę begalo daug. Jų esą buvę kimština pilna ore, žemėj ir vandeny. Naujovistais gi laikais jų, sako, sumažėjo, žmonės, mat, susipažinę su kitom teorijom, pradėję paimti gamtiškų dalykų su atgamtiškais. Bet dar vis manoma, kad tos šmėklos, kurios išliko, atliekančios tuos pačius žygius, kuriems atlikti senovėje reikdavo daugybės visokių šmėklų.

Žmonių visados buvo tikima, kad buvę galima kokių nors būdu permaldauti tas šmėklas, įtikti joms aukomis, maldomis, pasnikais, arba statant joms brangias šventoves ir katedras, aukojant joms žmonių ir gyvulių kraują, ruošiant joms įvairias apeigas, giedant giesmes, klaupiant ant kelių, gulint kryžium, plakant ir žeidžiant savo kuną. Žmonės tikėjo, kad galima esą permaldauti tas šmėklas, atsisakant nuo savo židinio džiaugsmų, gyvenant kur nors dykumose atsisakyreliais, prisilaikant kuno nekaltybės, arba celibato, išgalvojant visokių kankinimo pabukų, naikinant ir žudant vyrus, moteris ir kudukius; žmonės tikėjo, kad galima esą permaldauti tas šmėklas, rengiant visoje žemėje kalėjimų urvus, deginant ant laužų netikintčius, sukaustant grandimis žmonių mintis ir sanarius, tikint dalykus be įrodymų ir prieš visokius įrodymus, netikint ir neigiant visa, kas įrodyta, nekenčiant faktų, rodant neapykantą protui, neigiant ir skundžiant laisvę, niekinant atskalusius, arba kitaip tikintčius, šmeižiant žiaurias ir be prasmės tikybas, neleidžiant tyrinėti, garbinant šventąją knygą, remiant prietarinę gamą, prisilaikant šventoms tam tikrų dienų ir laiko, skaičiuojant ražančiaus karoliukus, bežiopsant į kryžių, samdant kitus kartoti giesmes ir maldas, deginant žvakes ir skambinant varpais, sukaustant vienas kitą vergijos pančiais ir aptemdinant sielą. Visa tai budavo daroma toms dausų dvasioms įtikti, permaldauti ir prisigerinti.

Mūsų nelaimingame pasaulyje žmonės, tikėję toms šmėkloms, garbinę tuos vaidoklius-dvasias, atlikdavo pikčiausius žygius, rodydavo dideliais žiaurumą. Ir vis tik tai tos šmėklos, tie šešėliai atsirado iš žmonių bailumo ir piktos valios. Menininkas, kurio vardas yra prietaras, piešė jas baimės pieštuku ant žmonių kvailumo drobės.

Iš tų šmėklų mūsų proseniai semdavo sau žinių. Jos buvo mūsų prosenių mokytojos. Jos buvo mokslininkai ir filosofai, geologai, įstatymų davejai, astronomai, gydytojai, metafizikai ir praeities istorikai. Per amžių amžius tos šmėklos buvo vienintelis tikro žinojimo šaltinis. Jos teikė žmonėms įkvėpimą knygoms rašyti ir tos knygos buvo vadinamos šventomis. Jei pasirodydavo, kad faktai neatitikdavo toms šventoms knygoms, tai tekdavo nukentėti tiems faktams, o labiausiai tekdavo nukentėti tiems, kas juos susėkdavo arba išrasdavo. Ir tuomet buvo tikima, ir dabar tikima, kad žmogaus sielos nemirtingumo idėja yra paremta toms knygoms; atmeti tas knygas, ar, geriau sakant, nepripažinti jas esant įkvėptas, reiškė ir atmeti nemirtingumo idėją.

Nemirtingumo idėja visada bangavo, kaip jūra, žmogaus širdyje; kaip juros bangos, viltis ir baimė aizė laiko ir likimo pakraščius ir uolas. Ji gimė iš žmogaus jausmu ir ji nuolatos banguos žmogaus abejojimų ruke, banguos visada, kol melė laisus bučiavusi mirties lūpas. Ta idėja yra kaip ir vaivorykstė, kaip viltis, žibanči liudėsio ir skausmo ašaroje.

Iš knygų, kurios parašytos tų šmėklų įkvėpimu, sužinome bent vieną dalyką, būtent — tos šmėklos nieko nežinojo apie pasaulį, kuriame mes gyvename. Ar jos žinojo ką nors apie kitą, apie pomirtinį pasaulį? Kiekvieno klausimu, kur buvo prieštaraujančių dalykų, yra buvę ginčų.

Tos šmėklos, tie dausų piliečiai tvarkė įvairių kraštų valdžias; visas valdžios autoritetas pareidavo iš jų. Iš jų pareidavo visi imperatoriai, karaliai ir valdovai. Maistininkas prieš karalių budavo laikomas maistininku prieš šmėklas; tiktai nusikaltusio asmens kraujas tegalėdavo permaldauti nematomas šmėklas, arba patį tironą. Klupojimas ant kelių budavo laikomas tinkamiausia daugumos žmonių priemonė. Kniupsčiai puolę ant žemės buvo laikomi gerais žmonėmis. Tie, kurie stovėdavo statūs, budavo laikomi netikintčiais ir išdaviškais. Šmėklų vardu ir autoritetu žmogus buvo paverčiamas, žudomas ir apiplėšiamas. Daugelis žmonių gyveno ir skurdo alapinėse ir urvuose, kad keliatas kitų galėtų gyventi palociuose. Daugelis žmonių dėvėjo skarmalus, kad keliatas kitų galėtų dėvėti purpurinius rubus ir aukso papuošalus. Daugelis žmonių šliaužė ir lenkėsi, kad keliatas kitų galėtų spardyti jų kunus savo geležiniais apavais.

Iš tų šmėklų žmonės netik gaudavo valdžios autoritetą, bet taip pat gaudavo ir visokias žinias. Jos pasakodavo mums apie mūsų žemės formą. Jos aiškino mums, kad saulės ir mėnulio užtemimai atsitinka dėl žmogaus nuodėmių; pasakodavo, kad pasaulis buvęs sukurtas per šešias dienas; kad astronomija ir geologija buvę, nelabų jų dvasių gundomų žmonių išgalvoti dalykai; jos mums pasakodavo, kad pavojingas ir nelabas buvęs dalykas žiūrėti į dangų pro teleskopą; pasakodavo, kad kasinėjimas žemės mokslo tikslui buvęs nuodėmingas smalsumas; taip pat pasakodavo, kad žmogaus pastangos žinoti daugiau, kaip tų šmėklų įkveptose knygose yra užrašyta, pareidavusios iš nelabos ir maistingos žmogaus sielos.

Jos pasakodavo mums, kad nėra didesnės dorybės, kaip tikėjimas ir kad nėra didesnio nusikaltimo, kaip abejojimas; pasakodavo mums, kad tyrinėjimai yra tas neprotingas ir nuodėmingas dalykas, baudžiamas amžinomis kanciomis. Jos netik kalbėjo mums apie šį pasaulį, bet pasakodavo ir apie du kitus pasaulius; jei jų pasakojimai apie kitus pasaulius po mirties yra taip pat teisingi, kaip ir pasakojimai apie šį pasaulį, tai aišku, ko vertos yra jų visos žinios.

Šmėklos valdė pasaulį per nesuskaitomus amžius, ir jos darė visą, kad iš žmogaus proto erelio padarius tamsos šikšnosparnį. Karalių galybė, kunigų žiaurumai ir gudybė ir dideli tautų turtai buvo panaudojami tam, kad išplėšus iš žmogaus širdies pagėgimą teisybės, kad neleidus žmonijai žengti pirmyn, kad pavarius iš pasaulio kiekvieną žmogaus proto šviesos spindulėlį, kad užtersus žmogaus mintį prietarais.

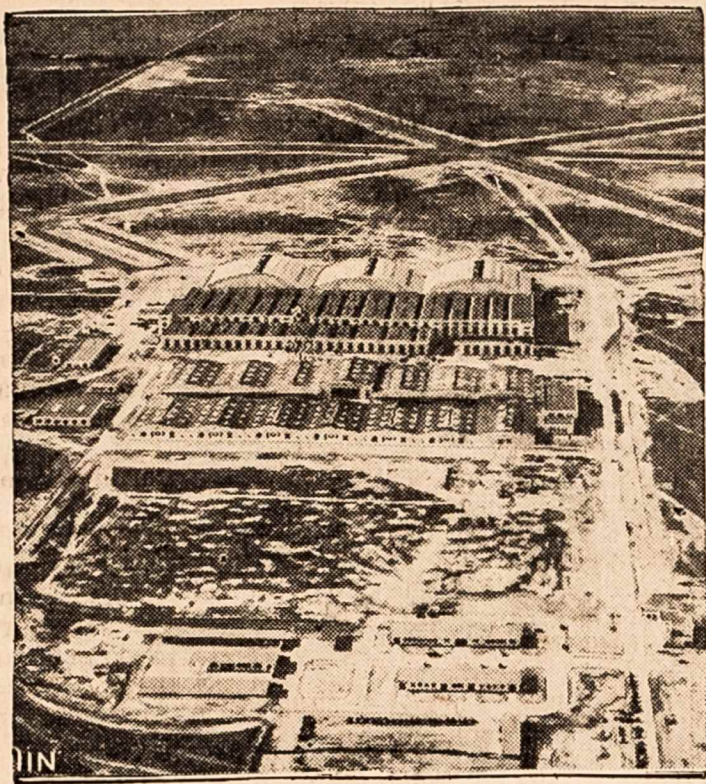
Visais tais persekiojimais, tamsybės prietarais ir vergovės amžiais beveik vis žmonės, tiek mokyti, tiek bemoksliai tikėjo toms bausis tamsybės, baimės ir tikėjimo padarinui — burtams ir raganomis. Jiems žmogus buvęs velnių gundimo ir kaukinimo objektas. Jie tikėjo, kad visas oras būvęs pilnas tų žmogaus priešų. Šitoks tikėjimas viešpatavo beveik visame pasaulyje, visai nedaug kraštų teiškysrus. Prie tokių aplinkybių pažanga nebūvo galima.

Baimė paraližuoja smegenų veiksmus. Pažanga gema iš drąsos. Baimė puola žemę ir plėšia ją, o drąsa stovi stati ir galvoja. Baimė traukiasi atgal, o drąsa eina pirmyn. Baimė yra barbariškumas, laukiniskumas, o drąsa yra civilizacija. Baimė yra tikėjimas, o drąsa yra mokslas.

Kiekviena Europos teisme nuolatos buvo įrodomi faktai, kuriais remdavosi šis bausis tikėjimas. Tūkstančiai žmonių prisipažindavo kaltais, prisipažindavo pardsavę velniui. Jie pasakodavo ir to pardsdavimo smulkmenas, pasakodavo, ką jie patys sakydavo velniui ir ką velniai jiems atsakydavo. Jie prisipažindavo kaltais, nors ir žinodavo, kad toks prisipažinimas buvo lygus mirties bausmei, kad jų turtai bus konfiskuoti ir kad jų vaikai bus priversti elgtis dėl duonos gabalo. Tai yra vienas istorijos stebuklų — tai yra visų keisčiausias žmogaus minties prietaravimas. Be abejo, jį, jie ir patys buvo įsitikinę buvę kalti. Pirmiausiai jie tikėjo raganomis ir burtais, kaip faktai, o kai budavo apkaltinti, tai, be abejo, patys išeidavo iš proto. Neteikę proto, jie ir prisipažindavo esą kalti. Jie pasijusdavo atmetami, nustumtami į šalį, paliktai — apkaltintais tokių kaltinimu, dėl kurio negalėjo teisintis.

(Bus daugiau.)

Didžiausia Amerikos Orlaivių Bazė.

Aukščiau paduotas vaizdelis parodo Amerikos orlaivių bazę, kuri dabar yra baigiama Californijos pakrašty prieš japonus.

ISPANIJOJ KRAUJAS...
TEBESILIEJA.

Kas diena fašistai nužudo po 300 lojalistų bažnyčios garbei.

Paryžiaus žiniomis, Ispanijos fašistai su kunigais dabar maudosi žmonių kraujuose kiek tik jų širdys trokšta. Popiežiaus ir jo vyskupų palaimintas bažnyčios apgynėjas gen. Frankas kas diena sušaudas po 300 lojalistų, kurie gynė teisėtą respublikos valdžią nuo savų ir svetimų priešių.

Nors lojalistams padėjus ginklą Frankas žadėjo grąžinti Ispanijai taiką ir tvarką, kol kas da nėra nei taikos, nei ramybės. Visos jo pastangos dabar dedamos ne tvarkai vykinti, bet respublikos gynėjams keršyti. Prie to ji ragina ir Romos popiežiaus kunigai. Jie pasiryžę išsudyti visus respublikos šalininkus, kurie norėjo išdalyti beturčiams kunigų dvarus ir kitus lobius.

JAPONŲ "ULTIMATUMAS" SOVIETŲ RUSIJAI

Ši utarninka iš Tokijo atėjo žinių, kad japonų valdomas Mandžiukas iškelė Sovietų Rusijai aštrų protestą dėl paskutinių įvykių Sibyro-Mandžiuko pasieny ir pareikalavęs "tuojau tuos užpuolimus sustabdyti." Tai jau skamba kaip ir ultimatumas.

Tas pats pranešimas sako, kad šį panedėlį Čengkungo kalno apylinkėse rusai su japonais šaudėsi iš armotų ištisas tris valandas. Toliau japonai sako, kad susikirtimai Mongolijos pasieny esą niekas daugiau, kaip tik Fova tarp japonų ir rusų. Vadinamoji mongolų armijoje esą šeši rusai ant kiekvieno mongolo.

11 METŲ MERGAITĖ NUSOVĖ 4 METŲ BROLIUKĄ.

Barbourvillės miestelyje, Kentucky valstijoje, 11 metų amžiaus mergaitė, Elsie Higgins, nušovė iš brauningo savo 4 metų amžiaus broliuką ir nusigandusi palaido du švius į savo krutinę. Doktorai sako, kad ji mirs. Vaikų motinos nebuvo namie. Vėliau ji paaiškino policijai, kad jos Elsie dažnai grumodavo, kad jei motina išeisianti iš miestą ir paliksianti ją saugot mažesnius vaikus, tai ji visus juos nušausianti, paskui padegianti namą ir pati nusišausianti.

BUSO KATASTROFA VOKIETIJOJ.

Pereitą nedėdienį netoli nuo Hamburgo, Vokietijoje, ant kryžkelės susidūrė autobusas su traukiniu. 10 žmonių buvo užmušta ir 9 sužeisti.

ORLAIVIŲ APLINK PASAULĮ UŽ \$1,785.

United Air Lines bendrovės viršininkas Harold Cray pereitą savaitę Chicagoje pareiškė, kad greitai laiku jo kompanija ketina įvesti oro kelionę aplink visą žemės kamuolį. Ji kainuosianti \$1,785.

PRADĖJO VAJŲ PRIEŠ SNIPUS.

Slaptoji Jungtinių Valstijų policija Pacifiko pakrašty pradėjo stropiai gaudyti svetimos valstybės (Japonijos) snipus.

Trumpai Apie Viską

Paryžiaus gyventojai pradėjo grąžinti valdžiai dujų kaukes, nes \$2 esanti perkaukšta kaina.

Amerikos kviečių laukams grėsė sausra, bet pereitos savaitės lietus žymiai juos pataisė.

Per balandžio mėnesį Jungtinės Valstijos pasiuta 32,475,009 poros avalinės. Per kovo mėnesį buvo pasiuta 42,375,490 porų.

Tennessee valstijoje, White kauntėje, žmonės pradėjo sirgti raupais.

Mrs. Ida Watson, 5 vaikų motina, neturėdama iš ko gyventi, nutarė nusizudyti. Ji uždavė visiems vaikams nuodų ir pati jų atsigėrė. Vienas vaikas mirė, kiti išgelbėti. Tai buvo pereitą savaitę Oklahomos valstijoje.

Senatas nutarė pratęsti da dviem metams Rooseveltui galią nuvertinti dolerį da 9 centais, jeigu jis matytų reikalo.

Pereitą savaitę Laiyno Departamentas užsakė da 24 naujus karo laivus.

Japonai skelbia pasauliui, kad jie užmušė 700 mongolų, kurie buvo įsiveržę iš Sovietų Mongolijos į japonų Mandžiuką. Mongolai palikę 12 rusiškų tankų ir "daugybę kulkasvaidžių."

New Yorke areštuotas cukraus magnatas Carlos Garcia. Jis pavogęs iš savo firmos \$1,070,427 ir firma dėl to subankrutavusi.

Nacių snipai Čekoslovakijoje areštavo komunistą Ivaną Sekaniną ir išgabeno jį Vokietijon. Jis busias teisiamas už "teroristinį judėjimą" prieš Vokietiją.

Pereitą savaitę New Yorkan atvyko Tamas Mooney. Ant Grand Central stoties jį pasitiko 15,000 žmonių.

ATSIMINIMAI APIE KRUVINĄJĄ REAKCIJĄ VENGRIJOJE.

Laikraštininkas Willie Fischer, kuris po Didžiojo Karo buvo Vengrijoje, dabar parašė keliatą atsiminimų apie siautusį tais laikais kruvinąjį terorą Vengrijoje. Tarp kitko jis sako:

Pasibaigus Didžiajam karui, Vengrijoje susidarė liberalinė vyriausybė. Tačiau tame įvykių ir nerimo sukury, kuris buvo kilęs tuoj po Didžiojo karo, jai buvo sunku išsilaikyti.

1919 m. kovo 21 d. grafas Karolyi, aristokratas Vengrijos ministeris pirmininkas, nuvyko į valstybės kalėjimą ir ten tarp kalinių susirado garsųjį Bela Kuną, Vengrijos komunistų lyderį. Grafas įsakė išleisti jį iš kalėjimo ir pavedė jam net sudaryti naują vyriausybę. Mat, Bela Kunas buvo vienintelis žmogus, kuris tuo metu galėjo tikėtis plačiųjų sluoksnių paramos.

Vengrijos reakcininkai ir aristokratai nekuomet negalėjo grafiui Karoliui atleisti už šį jo darbą. Ir gerokai laiko po to praėjus, vienas vengrų karininkas, kunigaikštis Salmas, Vienoj susitikęs Karolyi, užpuolė jį ir kirtu į veidą.

Bela Kunas Vengrijoje įvedė sovietų režimą. Jis gyvavo keturis mėnesius. Belos Kuno režimą panaikino santarvininkų armijos, kurios pradėjo iš visų pusių veržtis į Vengriją, o pačiame krašte pakėlė galvas kontrevoliucionieriai.

Kontrevoliucijos štabas buvo Vengrijos provincijos mieste Segede. Tenai kavinėse jį gaudėdavot dažnai matyti Gombesą, kuris netrukus pasidarė karo ministru, ir vice-admiralą Horthy, kuris paėmė Vengrijos valdžios vairą.

Šie abu vyrai vadovavo visai Vengrijos reakcijai. Be to, jų šešėly slėpėsi kiti du vyrai, kurie buvo dar reikėdgesni ir brutalesni: Ivanas Hejas, ekskareivis, ir jo bičiulis, karo metu buvęs jo vadas, baronas Pronay.

Hejas ir Pronay "baltųjų" armijos priešakį prasimušė į Budapeštą, Vengrijos sostinę. Tai buvo 1919 m. rugpjūčio mėnesį. Jie žudė kiekvieną, kurį įtarė esant komunistu ar jų simpatiku. Be to, žydai taip pat buvo jų puolimo objektas. Daugybė žydų nepaprastai nuo jų nukentėjo.

Viešbuty "Britania" Hejas įsteigė savo štabą. Tas viešbutis pasidarė kartu įstaiga, kalėjimas, teismas ir kankinimo kameros. Jo rūsyje Hejo aukos susilaukėdavo baisaus likimo.

Ju šaukšmai buvo net girdimi aplink tą viešbutį esančiose gatvėse. Vyrai ir moterys buvo kankinami, mušami, žalojami ir žudomi.

Apskaiciuojama, kad tuo laiku ten žuvo keli tūkstančiai žmonių. O "Britania" viešbutis nebuvo vienintelė vieta, kur tokie dalykai buvo daromi.

Kita panaši vieta buvo parlamento rūmų rūsūs. Kai politikai viršuje bandė kurti naujos Vengrijos pagrindus, apačioje sklido žmonių šauksmai, kurie buvo brutališkiausiai kankinami. Negyvi tų aukų lavonai budavo taip sužalojami, kad jų niekas nepažintų, ir sumetami į Dunojų. "Mokyti plaukti," pasidarė paprastas teroristų posakis ir tas posakis tebėra vartojamas iki šiol.

Kai kurie dar gyvi, bet sužeisti ar sužaloti žmonės, budavo sumetami į Dunojų ir baisiausiu būdu ten žudavo.

Viename miške, netoli Balatano ežero, trys šimtai

žydų buvo priversti išsikasti sau kapus. Jie buvo sukapoti ir palaidoti pačių išsikastuose kapuose. Toks terorą Vengrijoje siautėjo šešis mėnesius.

NE TOKIA LIETUVA BUVO KURIAMA.

(Iš Dano Pumpučio poemos.)

I.

Tėviškė, tėviškė,
Lietuvos šalelė!
Žiurim nusiminė
Ir žiūrėt negalim.

Tokia tu išblyškus,
Tokio veido keisto,—
Jau nebe pažįstam
Nei laukų, nei raistų.
Nemunėlis barės,
Sakė, verkė, skundės,
Kad tave iš kelio
Išvedė, sugundė.

Sakė — uliavoji,
Išparduodi žemę —
Nėr tau savanorių,
Nėr tau partizanų.

Verkė, kad jau suvis,
Suvis pašileidus,
Lyg nebūtų buvę
Sibiro nei taigų.

II.

Savanorio veda
Karvę paskutinę,
Kam įsai prarado
Ranką dėl tėvynės.

Karvė eit nenori,
Atgalios vis žiuri,—
Stovi savanoris,
Stovi be kepurės.

Antsolis jam dėsto,
Guldo jam iš rašto,—
Zokonai iš Kauno,
Reikia juos suprasti.

Savanoris kraipo
Galvą be kepurės—
Ir galvoj kitai jo:
Jis ne tokią kurė.

Nunai—kas prie lobio,
Kas vagis, tas ponas.—
Nieks nesisiloja
Dviejų milijonų.

NAUJŲS KNYGOS.

Atsiųsta paminėti nauji Sakalo Bendrovės leidiniai.

Venancijus Ališas, SAO BENTO VARPAL. Lyrika, 96 puslapių. 3 litai. Pietų Amerikos gamtos egzotika, tėvynės nostalgija, žmogaus gyvenimo, jo laimės, džiaugsmo ir skausmo skambūs posmai puošia šio eilių rinkinio puslapius.

Vanda Janavičienė, KLAJUNAS. Apsakka mokyklinio amžiaus jaunimui. Su foto iliustracijom. Kreidiniame popieriuje. 142 pusl. Lt. 2.50.

Leonardas Žitkevičius, SU TĖVELIO KĖPURE. Eilėraščiai mažiesiems. 64 psl. T. Valiauskas spalvotos iliustracijos. Lt. 2.50. Sakalo leidinys.

EL LITOVA POEZIO. Lietuvių poezijos antologija esperantistai. Išvertė ir redagavo P. Lapienė. 198 pusl. Lt. 3. Tai pirmasis nelietuvių kalba toks pilnas ir taip gerai suredaguotas mūsų poezijos leidinys esperanto kalba.

Gonzague de Reynold, TRAGISKOJI EUROPA. Naujųjų laikų revoliucija. Vertė B. Stočkus. II ir III dalys. 290 pusl. Lt. 2.50. Šiose dalyse aktualaus veikalo autorius aprašo "naujasias" valstybes, atsiradusias po demokratinio valstybių, ir jų vadus; su kai kuriais, kaip pav. Mussolinis, G. de Reynold pats pažįstamas ir moka reljefiškai charakterizuoti. Po nėjimo ir kritikos autorius daro originalias valstybių ir civilizacijos ir nacionalizmo nagrinėjimo palaikymo išvadas, vertas didelio dėmesio.

B. Rutkauskienė (suliutuvinė), PABĖGĖS MEILUZIS. I veiksmo komedija iš miesčionių gyvenimo. Su ne daug veikėjų, lengva pastatyti, gyva, įdomi, su teigiama mintim komedijėlė liaudies scenai. Liaudies Teatras Nr. 9. Lt. 1.

Norint šių knygų išsirašyti, reikia kreiptis šiuo adresu: "Sakalo" Bendrovė.

Kaunas, Lithuania.

ŠMĖKLOS.

PARAŠĖ ROBERT INGERSOLL

Iš anglų kalbos vertė, keitė ir papildė Dr. J. K.

Per ištisus tūkstančius metų žmonės tikėjo, kad įvairūs reiškiniai kaž kokių paslaptingu būdu pareidavo nuo šmėklų, kurių tarpe buvę gerų ir žalingų. Žmonės tikėjo, kad ligos ir sveikata, džiaugsmas ir liudėsys, laimė ir nelaimė, pasisekimas ir nepasisekimas gyvenime, taika ir karas, gyvybė ir mirtis—visa tai tų šmėklų leidžiami dalykai. Jie tikėjo, kad tos šmėklos teikusios žmonėms bausmes ir atpildą; kad tos šmėklos rodžiusios pasitenkinimo ir nepasitenkinimo dėl žmonių elgesio; kad jos siųsdavusios sniegą, šviesą, liūtis, audras; kad laiminusios žemę teikdamos jai derliaus, arba bausdavusios ją, siųsdamos badą; žmonės tikėdavo, kad tos šmėklos apvainikuodavusios karalius ir nuversdavusios juos nuo sostų; tikėdavo, kad karė jos padėdavusios vienai kariaujančiųjų šaliai, arba kenkdavusios kitai; tikėdavo, kad tos šmėklos valdydavusios viešulius ir teikdavusios keleiviams gražią kelionę, leisdamos drąsiam jūrininkui pasitikti savo žmoną ir kudikius uosto aludėje, arba siųsdavusios audras ir išmesdavusios į pajūrį sudaužytų laivų skeveldras ir prigerusių skenduolių jūrininkų ir šiaip keleivių lavonus.

Seniau žmonės tikėjo, kad tų šmėklų būvę begalo daug. Jų esą buvę kimština pilna ore, žemėje ir vandeny. Naujoviškais gi laikais jų, sako, sumažėjo, žmonės, mat, susipažinę su kitom teorijom, pradėję paimioti gamtiškus dalykus su antgamtiškais. Bet dar vis manoma, kad tos šmėklos, kurioms išliko, atliekančios tuos pačius žygius, kuriems atlikti senovėje reikdavę daugybės visokių šmėklų.

Žmonių visados buvo tikima, kad buvę galima kokių nors būdu permaldauti tas šmėklas, įtikti joms aukomis, maldomis, pasnikais, arba statant joms brangias šventoves ir katedras, aukojant joms žmonių ir gyvulių kraują, ruošiant joms įvairias apeigas, giedant giesmes, klaupiant ant kelių, gulint kryžium, plakant ir žeidžiant savo kuną. Žmonės tikėjo, kad galima esą permaldauti tas šmėklas, atsiskakant nuo savo židinio džiaugsmų, gyvenant kur nors dykumose atsiskyrėliais, prisilaikant kuno nekaltybės, arba celibato, išgalvojant visokių kankinimo pabuklų, naikinant ir žudant vyrus, moteris ir kudikius; žmonės tikėjo, kad galima esą permaldauti tas šmėklas, rengiant visoje žemėje kalėjimų urvus, deginant ant laužų netikintčius, sukaustant grandimis žmonių mintis ir sanarius, tikint dalykus be įrodymų ir prieš visokius įrodymus, netikint ir neigiant visa, kas įrodyta, nekenčiant faktų, rodant neapykantą protui, neigiant ir skundžiant laisvę, niekinant atskalusius, arba kitaip tikintčius, šmeižiant žiaurias ir be prasmės tikybas, neleidžiant tyrinėti, garbinant šventąją knygą, remiant prietaringumą, prisilaikant šventėms tam tikrų dienų ir laiko, skaičiuojant ražančiaus karoliukus, bežiopsant į kryžių, sandant kitus kartoti giesmes ir maldes, deginant žvakes ir skambinant varpais, sukaustant vienas kitą vergijos pančiais ir aptemdinant sielą. Visa tai budavo daroma toms daugybioms įtikti, permaldauti ir prisigerinti.

Mūsų nelaimingame pasaulyje žmonės, tikėję toms šmėkloms, garbinę tuos vaiduoklius-dvasias, atlikdavo pikčiausius žygius, rodydavo didžiausią žiaurumą. Ir vis tik tai tos šmėklos, tie šešėliai atsirado iš žmonių bailumo ir piktos valios. Menininkas, kurio vardas yra prietaras, piešė jas baimės pieštuku ant žmonių kvailumo drobės.

Iš tų šmėklų mūsų prosenai semdavo sau žinių. Jos buvo mūsų prosenių mokytojos. Jos buvo mokslininkai ir filosofai, geologai, įstatymų davėjai, astronomai, gydytojai, metafizikai ir praeities istorikai. Per amžių amžius tos šmėklos buvo vienintelės tikro žinojimo šaltinis. Jos teikė žmonėms įkvėpimą knygoms rašyti ir tos knygos buvo vadinamos šventomis. Jei pasirodydavo, kad faktai neatitikdavo toms šventoms knygoms, tai tekdavo nukentėti tiems faktams, o labiausiai tekdavo nukentėti tiems, kas juos susekdavo arba išrasdavo. Ir tuomet buvo tikima, ir dabar tikima, kad žmogaus sielos nemirtingumo idėja yra paremta tomis knygomis; atmesti tas knygas, ar, geriau sakant, neprispazinti jas esant įkvėptas, reiškė ir atmesti nemirtingumo idėją.

Nemirtingumo idėja visada bangavo, kaip jura, žmogaus širdyje; kaip jūros bangos, viltis ir baimė aižė laiko ir likimo pakraščius ir uolas. Ji gimė iš žmogaus jausmu ir ji nuolatos banguos žmogaus abejojimų ruke, banguos visada, kol mėlė liausis bučiavusi mirties lūpas. Ta idėja yra kaip ir vaivoryksė, kaip viltis, žibanti liudėsio ir skausmo ašaroje.

Iš knygų, kurios parašytos tų šmėklų įkvėpimu, sužinome bent vieną dalyką, būtent—tos šmėklos nieko nežinojo apie pasaulį, kuriame mes gyvename. Ar jos žinojo ką nors apie kitą, apie pomirtinį pasaulį? Kiekvienam klausimu, kur buvo prieštaraujančių dalykų, yra buvę ginčų.

Tos šmėklos, tie daugybių piliečiai tvarkė įvairių kraštų valdžias; visas valdžios autoritetas pareidavo iš jų. Iš jų pareidavo visi imperatoriai, karaliai ir valdovai. Maistininkas prieš karalių budavo laikomas maistininku prieš šmėklas; tikslai nusikaltusio asmens kraujas tegalėdavo permaldauti nematomas šmėklas, arba patį tirną. Klupojimas ant kelių budavo laikomas tinkamiausia daugumos žmonių priemonė. Kniupščiais puolę ant žemės buvo laikomi gerais žmonėmis. Tie, kurie stovėdavo statūs, budavo laikomi netikimais ir išdaviškais. Šmėklų vardu ir autoritetu žmogus buvo pavergiamas, žuodamas ir apiplėšiamas. Daugelis žmonių gyveno ir skurdavo alapinėse ir urvuose, kad keliatas kitų galėtų gyventi palociuose. Daugelis žmonių dėvėjo skarmalus, kad keliatas kitų galėtų dėvėti purpurinius rubus ir aukso papuošalus. Daugelis žmonių šliaužė ir lenkėsi, kad keliatas kitų galėtų spardyti jų kunus savo geležiniais apavais.

Iš tų šmėklų žmonės netik gaudavo valdžios autoritetą, bet taip pat gaudavo ir visokias žinias. Jos pasakodavo mums apie mūsų žemės formą. Jos aiškino mums, kad saulės ir mėnulio užtemimai atsitinka dėl žmogaus nuodėmių; pasakodavo, kad pasaulis buvęs sukurtas per šešias dienas; kad astronomija ir geologija buvę nelabų jų dvasių gundomų žmonių išgalvoti dalykai; jos mums pasakodavo, kad pavojingas ir nelabas buvęs dalykas žiūrėti į dangų pro teleskopą; pasakodavo, kad kasi-nėjimas žemės mokslo tikslui buvęs nuodėmingas smalsumas; taip pat pasakodavo, kad žmogaus pastangos žinoti daugiau, kaip tų šmėklų įkvėptose knygose yra užrašyta, pareidavusios iš nelabos ir maistingos žmogaus sielos.

Jos pasakodavo mums, kad nėra didesnės dorybės, kaip tikėjimas ir kad nėra didesnio nusikaltimo, kaip abejojimas; pasakodavo mums, kad tyrinėjimui yra tas neprotingas ir nuodėmingas dalykas, baudžiamas amžinomis kanciomis. Jos netik kalbėjo mums apie šį pasaulį, bet pasakodavo ir apie du kitus pasaulius; jei jų pasakojimai apie kitus pasaulius po mirties yra taip pat teisingi, kaip ir pasakojimai apie šį pasaulį, tai aišku, ko vertos yra jų visos žinios.

Šmėklos valdė pasaulį per nesuskaitomus amžius, ir jos darė visą, kad iš žmogaus proto erelio padarius tamsos šikšnosparnį. Karalių galybė, kunigų žiaurumai ir gudrybė ir dideli tautų turtai buvo panaudojami tam, kad išplėstus iš žmogaus širdies pamėgimą teisybės, kad neleidus žmonijai žengti pirmyn, kad pavarius iš pasaulio kiekvieną žmogaus proto šviesos spindulėlį, kad užteršus žmogaus mintį prietariais.

Visais tais persekiojimais, tamsybes prietarų ir vergovės amžiais beveik vis žmonės, tiek mokyti, tiek bemoksliai tikėjo tuo baisiu tamsybes, baimės ir tikėjimo padarinium — burtais ir raganomis. Jiems žmogus buvęs velnių gundimo ir kankinimo objektas. Jie tikėjo, kad visas oras buvęs pilnas tų žmogaus priešių. Sitoks tikėjimas viešpatavo beveik visame pasaulyje, visai nedaug kraštų teiškysius. Prie tokių aplinkybių pažanga nebuvo galima.

Baimė paraližuoja smegenų veiksmus. Pažanga gema iš drąsos. Baimė puola žemę ir plėšia ją, o drąsa stovi staty ir galvoja. Baimė traukiasi atgal, o drąsa eina pirmyn. Baimė yra barbariškumas, laiki-niškumas, o drąsa yra civilizacija. Baimė yra tikėjimas, o drąsa yra mokslas.

Kiekviena Europos teisme nuolatos buvo įrodomi faktai, kuriais remdavo šis bausis tikėjimas. Tūkstančiai žmonių prisipažindavo kaltais, prisipažindavo pirsidavę velniui. Jie pasakodavo ir to pirsidavimo smulkmenas, pasakodavo, ką jie patys sakydavo velniui ir ką velniai jiems atsakydavo. Jie prisipažindavo kaltais, nors ir žinodavo, kad toks prisipažinimas buvo lygus mirties bausmei, kad jų turtai bus konfiskuoti ir kad jų vaikai bus priversti elgėtai dėl duonos gabalo. Tai yra vienas istorijos stebuklų — tai yra visų keisčiausias žmogaus minties prietaras.

Be abejo, jie ir patys buvo įsitikinę buvę kalti. Pirmiausiai jie tikėjo raganomis ir burtais, kaip faktų, o kai budavo apkalinti, tai, be abejojimo, patys išeidavo iš proto. Neteke proto, jie ir prisipažindavo esą kalti. Jie pasijusdavo atmetami, nustumtami į šalį, paliktai — apkalintais tokių kaltinimu, del kurio nebegalėjo teisintis.

(Bus daugiau.)

Ivairios Žinios.

VILNIUJE ATRASTA TREČIOJI PILIS.

Vilniaus universiteto mokslininkai, bekašinėdami Bekešo kalną, šiomis dienomis užtikio Lietuvos kunigaikštijos trečią pilį Vilniuje.

Iki šiol Vilniuje buvo žinomos tik dvi senovės Lietuvos kunigaikštijos pily. Viena jų žinoma kaip Gedimino pilis, o antra — Žemutinė pilis. Jos jau plačiai aprašytos ir visiems gerai žinomos.

Senovės kronikose yra kalbama da ir apie trečiąją pilį, bet tos žinios labai neaiškios. Niekas dar nežinojo, kur tos pilies buta. Senovės raštuose pasakyta tik tiek, kad 1390 metais kryžiuočiai tą pilį apsupo, sugriovė ir sudegino. Pily žuvę daug lietuvių ir vienas Lietuvos kunigaikštis. Pilis vadinosi „Kreivoji Pilis“.

Kryžiuočių vadas Konradas Valenrodas, rašytame Romos karaliui laiške gyrėsi, kad jam pavykę pilį užimti pirmuoju puolimu, tačiau kitų dviejų pilių dėl blogo oro negalėjęs užimti ir lietuvių gynimosi palaužti. Vėliau Vilniaus įgula buvo sustiprinta ir kryžiuočiai priversti trauktis atgal ir be Jogailos pagalbos, su kuria jis vilniečiams lietuviams skubėjo.

Kryžiuočių puolimų daugiau Vilniuje nebuvo. Pats Konradas Valenrodas 1393 metais mirė.

Tiek lig šiol buvo žinių apie trečiąją Vilniaus pilį. Kur ši pilis buvo? Ilgus laikus mokslininkai suko ir kvaršino galvas, norėdami atsakyti į šį klausimą. Prieš karą rusai šios pilies įieškojo beveik po visą Vilnį ir buvo priejė išvadose, kad Kreivoji pilis erčiausioje buvusi Bokšto kalne. Prie jų hipotezės palinko ir lenkų mokslininkai, kurie manė, kad trečioji pilis yra daug senesnė, negu Gedimino pilis ir bus kur nors Bokšto kalne. Buvo pradėta kalno kasinėjimai, bet nesurasta jokių istorinių pėdsakų, kurie bylotų ten pilį buvus.

Prieš šešerius metus pilis buvo visai netikėtai surasta. 1933 m. vasarą buvo Vilniuje didelis ir smarkus lietus. Vanduo griovius išrausė. Po lietaus praėiviai pastebėjo iškyšulį, kuriame buvo aiškiai pastebimos medžio nuodegulių ir įvairių geležgalių. Tuojaus buvo susižinota su Vilniaus universiteto muziejaus vadovybe, kuri nustatė, kad išplauti radiniai yra senų laikų ir byloja gyventojus kada nors čia buvus.

Šį pavasarį jau daugiau iškasta iškasėnų ir pagal jas aiškiai nustatyta, kad čia buvo senovės Vilniaus trečioji pilis. Patirta iš dviejų kultūrinių žemės sluoksnių, kad trobesiai du kartu čia statyti. Laikotarpis buvo daug mažas penkių metų. Dabar jau yra žymių, kad ir trečią karą trobesiai statyti ir juose gyventa. Trečiojo sluoksnio tyrinėjimai davė labai gerą rezultatą. Butent, gegužės 13 d. rasta molinis indas. Inde supilta deginto gaidžio palaikai, aiškiai matyti jo apdegęs skeletas.

Mat, lietuviai pagony degindavo kulto sumetimais dievams gaidį, kurio degėsius surinkdavo į puodą ir pakasdavo toj vietoj, kur turėdavo statyti pastatus.

Šalia to, visuose sluoksniuose rasta daug įvairių iškasėnų: keramikos, moterų papuošalų iš vario (vario žiedas), žuvies ašakos,

kiatusinių lukštų ir vieną geležinį kardo rankenos kausimą.

Pagal iškasėnas, pagal rytinio tipo vario raktus ir Baltijos tipo geležinius raktus ir kitus radinius nustatyta, kad čia buta trobesių ir gyventojų gyventa XII—XIV amžiuje. Ypatinai gausu keramikos. Tais laikais puodžiai lipdė puodus iš molio gabalų. Tai daugiausiai viralui puodai. Surasta apigražių iš profilio indų, kuriuos lietuviai, greičiausiai, vartojo gerti. Papuošalai primena Vilniaus krašto XI—XIII amžiaus laikų iškasėnų papuošalus.

Surasta antpečių likučiai, geležinių ginklų nuotrupos, sagtys, tai rodo, kad gyventojų tarpe buta raitelių ir turtingų žmonių. Rasta apdegusių rūgių ir kviečių puode.

Šiuo laiku mokslininkai įsitikinę, kad čia buta trečiosios pilies, kuri buvo XIV amžiuje ir kuri buvo sudeginta.

Spėjama, kad ši pilis buvo anksčiau pastatyta negu Gedimino.

JAPONAI TIKISI BOMBOMIS SUGNIUŽINTI KINIJĄ.

Anglų laikraštis „N. Chronicle“ iš japonų šaltinių praneša, kad japonai nesiliausią iš oro bombarduoti atvirų Kinijos miestų. Po žiauraus dabartinės laikinos Kinijos sostinės Čungkingo bombardavimo, jie bombarduos, kur tik galėdami, ir kitas vietas. Jų tikslas esąs sugniužinti ir moraliai paveikti kiniečių gyninimą.

Anglijos ambasadorius Japonijai išteikė protestą japonų užsienių reikalų ministeriui dėl britų konsulato bombardavimo Čungkinge. Japonai buvo pasiaiškinę, kad jų bombos buvusios taikytos į kiniečių priešlėktuvinės patrankas, kurios buvusios pastatytos netoli naujo britų konsulato. Jei jos patikisios į konsulatą, jie esą nekalti. Tačiau britai tuo atsiprašymu nepasitenkino.

Dabar jau baigiamos skaičiuoti to bombardavimo aukos. Pasirodė, kad nukentėjusių skaičius yra daug didesnis negu iš pradžių buvo manyta. Iš viso yra apie 5,000 žmonių užmušta ir sužeista.

SUIMTAS NUODŲ BYLOJ.

Čia parodytas privatinis detektivas Domenis Rodia iš Philadelphia. Valdžia kaltina jį nusikandins New Jersey pakrašty tula Steve Crispino ir suolektavus iš inšuirans kompanijos \$2,000 už jo gyvybę. Jis prigulėjęs prie to „nuodų sindikato“, kuris apie Philadelphia nugalabijęs apie 100 žmonių, kurie sugautas net Clevelande.

Kroatiai Gali But Jugoslavų Slovakais.

Siandien daug kalbama ir rašoma apie Jugoslaviją, kurią Italija ir Vokietija nori pritraukti prie ašies politikos.

Jugoslavija nėra viena valstybė, bet daugelio tautų mišinys. Svarbiausios tautos yra serbai, kroatiai ir slovenai.

Tarp serbų ir kroatų jau nuo senos eina didelis trynimasis. Kai kurie kroatiai norėtų nuo serbų net visiškai atsiskirti ir įkurti savo nepriklausomą valstybę.

Iš Zagrebo pranešama, kad tenai pradėjusios serbų ir kroatų derybos. Kroatiai nutikę su Jugoslavijos min. pirmininko Cvetkovičiaus atsivežtais pasiūlymais, ir todėl derybos kuri laiką buvusios nutrauktos. Nuo šių derybų išsprendimo priklausys, gal but, netikėtai dabartinės Jugoslavijos vyriausybės, bet greičiausiai ir pačios Jugoslavijos likimas.

Jugoslavijos min. pirmininkas, kuris jau antrą kartą atvyko tartis į Zagrebą, atsistatydins, jeigu jo pasiūlymai bus kroatų atmetti.

Tokiu būdu dabar Jugoslavijoje gali susidaryti panaši būklė, kokia buvo tarp čekų ir slovakų prieš Čekijos užėmimą.

Jugoslavijos vyriausybė yra pasiryžusi duoti kroatams (kurie gyvena Adriatikos pakraštyje), beveik visas jų reikalaujamas teises, kurios nesusilpnins militarinės ir ekonominės Jugoslavijos vienybės. Tuo tarpu kroatai sako, kad panašūs pažadai buvo jau ir anksčiau padaryti, tačiau jie nebuvo iki šioliai įgyvendinti.

Jugoslavijos min. pirmininkas buvo atvežęs kroatams pasiūlymą, kad į tautinę Jugoslavijos vyriausybę tuojau bus įsileista kroatų ir slovenų atstovai. Taip pat bus paskelbta nauja konstitucija, kuri kroatams bus suteikta plati vietinė autonomija. Tačiau kroatai reikalauja atskiros sau armijos, kuri egzistuoti greta serbų armijos ir karo laiku su ja bendradarbiautų. Kroatai bijo, kad Jugoslavijos vyriausybė nenuvestų jų į karą, nes tokiu atveju Kroatija pasidarytų karo lauku.

Ir Kroatijoje jau yra ekstremistų, panašių į buv. Čekoslovakijos slovakų ekstremistus, kurie maž daug nori visai nepriklausomos Kroatijos. Ar pasiseks senajam kroatų veteranui dr. Mačekui juos nuraminti? Nuo to ir nuo jugoslavų vyriausybės sumanymo priklausys Jugoslavijos vienybės likimas.

NESISEKĖ KONTRABANDĄ GAUDYTI.

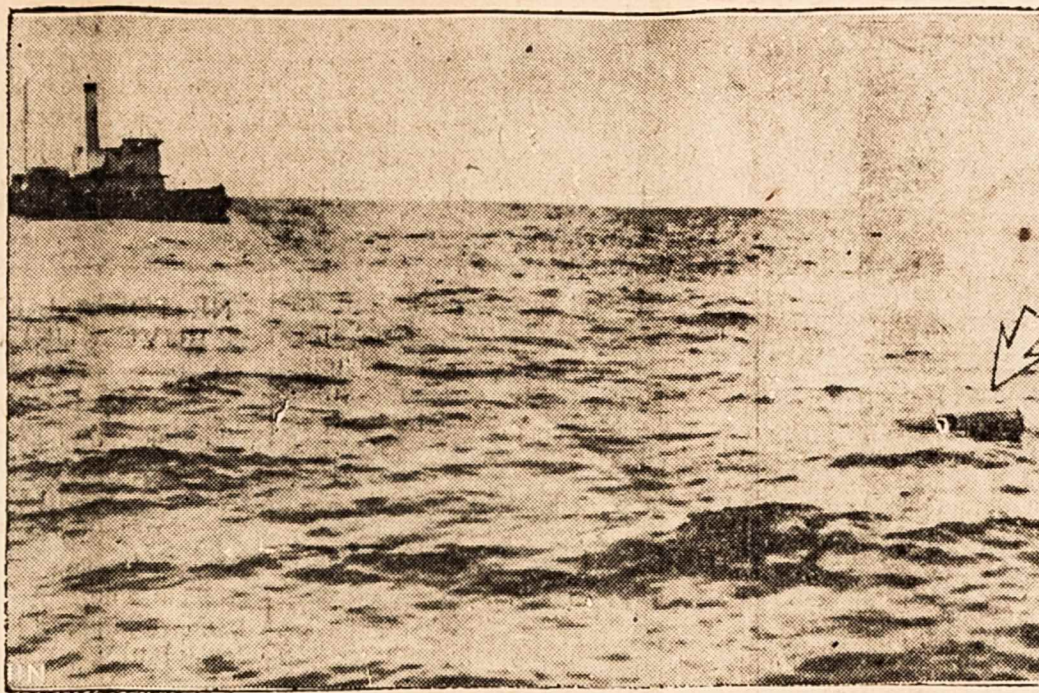
Mažeikių nuovados vyr. policininkas Pr. Čižas, lydėdamas naktinį Latvijos traukinį, tarp Ventos ir Mažeikių stočių pastebėjo iš vagono oro langą mėtant kažkokias prekes. Policininkas suprato, kad pro langą mėtomos kontrabandinės prekės, o išmestus ryšius kiti renka, matyt, iš anksto susitarę.

Policininkas Čižas patraukė stabdį ir, traukiniui dar visi nesustojus, pro duris šoko iš vagono kontrabandininkų gaudyti, tačiau nelaimingai: Čižui šokant iš vagono durys pristrenkėdamos privėrė policininko milinės skvesną ir jis smarkiai prisitrenkė, apsidauždamas galva.

Policininkas Čižas tuo pačiu traukiniu be sąmonės nugabentas į Mažeikių ligoninę.

Naudodamiesi proga kontrabandininkai paspruko, kurie dabar jieskomi.

Kur Nuskendo Amerikos Submarina „Squalus.“

Rodyklė dešinėje vaizdelio pusėj parodo tą vietą, kur 240 pėdų po vandeniu stovi nuskendus Amerikos submarina „Squalus“ su 23 jūrininkais. Iš viso joje buvo 59 žmonės, bet 33 pavyko išgelbėti gyvus. Iškelti ją įmsią apie 3 mėnesius laiko.

Sovietai Protestuoja Alandų Stiprinimą.

Sovietų valdžia pasiuntė Suomijai protestą dėl projektuojamos Alandų salų fortifikacijos. Kadangi tos salos gali uždaryti Sovietų laivynui išėjimą iš Leningrado ir Kronštato į Baltijos jūrą, tai Maskva prašo Suomijos valdžią paaiškinti, kokiame tikslui ji nori tas salas fortifikuoti, ir kokių garantijų ji gali duoti Sovietų vyriausybei, kad niekas nepanaudos tų salų prieš Sovietų Rusiją.

Alandų salynas randasi Baltijos jūroje ir susideda iš 300 salų ir salelių. Prieš Pasaulinį karą tos salos prigulėjo Rusijai, bet po karo jas pasisavino Suomija, ir Tautų Lyga, pripažino jas Suomijai, tik su ta išlyga, kad tos salos nebutų fortifikuotos.

MODERNISKAS MALTO PRISTATYMAS.

Haffeneffer & Co. Inc., Jamaica Plain, Bostone, gamintojai Pickwick Eliaus, vartoja nepaprastus parankumus malto pristatymui. 8% tonų trokas specialiai įrengtas su Holly Pneumatic Sistema, užvadavo seną metodą malto pristatymui. Miežių maltas atvežamas į Bostoną specialiai įrengtuose karuose ir iš tenai atvežamas į Haffeneffer bravora. Grūdai iš karo į troką sutraukiami oro spaudimu ir atvežus į bravorą išpučiama į didelius aruodus, kurie neprileidžia drėgmės. Juose telpa 1,200,000 svarų, o per reitą metą Haffeneffer bravoras suvartojo virš 14,200,000 svarų pagaminimui produkto.

Lietuvių Kalba.

Lietuvių kalba yra viena iš seniausių ir gražiausių kalbų. Jos pradžios niekas nepamena. Žodžiai, kaip Nemunėlis, motinėle, berniukas, mergytė yra tikri perlai, kurie puošia mūsų kalbą. Kitos kalbos tokių puikių žodžių neturi.

Lietuvių kalbai mokintis naujai ir labai tinkama vadovėlė su taisė d-ras D. Pilka, lietuvių kalbos mokytojas prie Massachusetts Švietimo Departamento. Vadovėlis su gramatika, paaiškinimais angliškai ir žodyne lietuvių ir anglų suprantamas ir tinka seniems ir jauniems Amerikos lietuviams mokytis savo kalbą. Kaina, vienas doleris. Galima jį gauti pas Dr. D. Pilka, 528 Columbus Ave., Boston, Mass. Kurie dar neturite patartina tuojaus užsisakyti. (Adv.)

LIETUVOS KONSULATO PRANEŠIMAI.

Kaunas. — Birželio 1 d. atidarytas oro susisiekimas tarp Kauno ir Palangos. Susisiekimas palaikomas lėktuvais: „Darius“, „Girėnas.“

Kaunas. — Ministrų Taryba sumazino Valstybės Biudžetą iki 341 milijono litų.

Kaunas, birželio 6 d. pradedama nepaprasta seimo sesija.

Kaunas. — Buvęs Lietuvos ministras Čekoslovakijai Ed. Turauskas skiriamas Užs. reik. min. politikos departamento direktorium.

Kaunas. — Lietuvoje įvedama savanorių darbo tarnyba. Pirmas darbas, kuris numatoma tiems laisvaramams pavesti tai moderniško plento nuo Palangos iki Sventosios statyba.

Kaunas. — Atsižvelgiant į eksporto plėtimą bei naujų rinkų įieškojimo svarbą, prie Finansų Ministerijos įsteigtas Užsienio Prekybos Departamentas.

New Yorkas. — Tautinių šokių instruktorė M. Baronaitė, kviečiama gen. konsulo Grant-Suttie, lankėsi Toronto, Kanadoje. Iš ten vyks į Chicago ir išbus apie 2 savaites; iš ten vienai savaitėi vyks į Clevelandą, liūpos 4 d. sustos Pittsburghe, ir po to grįš į New Yorką.

NEBUK ŽILAS

ISRODYK 10 METŲ JAUNESNE

Stebuklingos Gydulės, kurios Pankreatinas Zilimas, Plaukų slinkimą ir Plaukianą. Šias gydulės privaletų turėt kiekvienas, kuriam žyla, sienka arba pleiskanuoja plaukai. Jos atitaiso žilus plaukus koki būdu, bet nėra dažai. Nėra nieko už jas geresnio iki šiol išrasta. Specialiai supažindinimui pasiulome didelį \$2.00 pakelį už \$1.00. Užsisakyk šiandien ir sutaukyk dolerį. Jeigu nebusite pilnai patenkintas, jums pinigai bus sugrąžinti. Reikalaujame agentų.

VALORTONE HERB CO., Dept. 4, P. O. Box 54, Danville, Ill.

VIREJA

Knyga apie valgių gaminimą. Knygoje randasi 340 receptų, 224 puslapiai. Moksliniai aiškinama maisto rūšis, kiek kuri iš valgomų daiktų turi vitaminų, kaip suitaistyti maistą, kad jis nevien tik būtų skanus, bet turėtų balansuotą vitaminų kokybę.

Knyga sutaisė K. Petrūkienė, išleido A. L. D. L. D. Moterų Skvrius. Kaina \$1.00.

Reikalaukite: „KELEIVIS“, 253 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

WORCESTERIO IR APIE LINKĖS LIETUVIAMS.

Birželio 11, Worcesterio Suvienytos Draugijos rengia nepaprastą pikniką, ant Olympia Parko. Bus gražuolių lietuvių kontestas, kuriame dalyvauja virš 50 gražiausių lietuvių iš visos Naujosios Anglijos. Bus čia dvi trys dovanos. Įtrą išrinks gražuolė, gaus siurbtą taurę. Visi kviečiami dalyvauti šiame parangime ir smagiai pasilinksinti suvienytų draugijų pa engime.

Kviečia Komitetas.

Worcester, Mass. Birželio 12 d. ALDLD 155 kuopos įvairių mėninių susirinkimas. Yra daug svarbių reikalų apsvaistinti — prisirengimas seimui ir kitokių. Visos apie linkės moterys prašomos dalyvauti.

A. W.

APSIVEDIMAI.

Pajieskau vaikiną ar našlį tikslu apsisvedimo, ne jaunesnio kaip 40 metų, kad būtų pastūrintis ir galėtų moterį gražiai užlaikyti. As esu 40 metų, linksmo būdo, gražiai atrodau, svairi, gera gaspāinė. Vienai gyventi nuobodu. Kurie atsisiepti, prašau ir paveikslą savo prisiepti. (4)

Mrs. T. Thompson, Room 107, 6314 Maryland ave., Chicago, Ill.

Farmą Parduodu.

130 akierų—110 dirbamos; budinkai, masinerija ir visokie kiti įrengimai. Kaina \$6,000; puse reikia įmokėti, likusi dalis išmokėjimais.

Mrs. Davis, Nadeau, Mich.

Parsiduoda Darbas ir Dalininkystė

Krutomų paveikslų teatro. Kurie nemokėtų operuoti, tam reikėtų mokintis pas mus. Kreipkitės laišku, ne asmeniskai, sekanti adresu.

VALUSKIS CORPORATION

Buena Park, Calif.

GELBĖK SAVO PLAUKUS

KODĖL PLAUKAI KRINTA? Kaip panaikinti pleiskaną ir kaip ansisaugoti nuo nuplikimo? Prisiųskit vardą ir adresą, mes prisiųsime daugiau informaciją.

ALEXANDER'S CO.

412 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

PRADĖJO BADO STREIKĄ.

Čia matome neregį Walterį Betznerį iš Loganporto, Ind., kur dabar jis paskelbė bado streiką, reikalaujamas daugiau pašalpos iš valdžios. Kaip neregį ir bedarbiui valdžia iki šiol jam mokėjo po \$16 per mėnesį. Jis reikalauja \$25. Jeigu tiek negausias, tai mirsiąs badu.

SVARBUS ATSTITIKIMAI IYKSTA KASDIEN

TODEL ŠIANDIEN „NAUJIENAS“ REIKIA TURĖTI KASDIEN

Amerikos lietuviai turi tik vieną dienraštį, iš kurio viską patiria KASDIEN, tai didžiausią ir seniausią dienraštį „NAUJIENAS.“ Negyvenkite nežinojime, patirkite viską, kas dedasi plačiam pasauly, KASDIEN skaitydami „NAUJIENAS.“

Už Chicago „NAUJIENOS“ metams kainuoja tik \$5.00. Metiniai prenumeratoriai dar gauna puikių dovanų. Vieną numerį pasiųsime jums be mokesčio.

„NAUJIENOS“

1739 SO. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

KAIP FRANCUZIJO BARAKUOSE GYVENA BUVĘ ISPANIJOJ LIETUVIAI

Vienas lietuvis, kariavęs už Ispanijos demokratinę respubliką, o dabar atsideręs, pabėgėlių barakuose Francuzijoje, rašo „Lietuvių Žinioms“, kaip tuose barakuose gyvenama.

Iš Ispanijos į Francuziją juos atvešė lojalistų trokai. Francuzijoje jie buvo susodinti į traukinį ir nuvežti į Žemųjų Pirenejų (Basses Pyrenees) departamentą, kur jiems buvo įsteigtas koncentracijos liogeris — Camp de Gurs.

Toliau jis pasakoja: Atvykus lagerin tuoj krito į akis tvarkingai, eilėmis pastatyti barakai, suskirstyti į kvartalus, ilot — salelėm vadinamus. Barakai: ilgi mediniai pastatai, su dvejomis — iš abiejų galų po vienas, — durimis, lentų grindimis. Apačioje jie kiek platesni, berods, didesnės talpos sumetimais taip pastatyti; atrodo, kad jie yra tyčia kiek išsiskėtę ir pritupe, įdant tvirtinai ir solidniau žemėje stovėti. Abejuose šonuose padaryti langeliai, uždengiami į viršų atidaromomis lentų langinėmis. Kiekvienam tokiame barake telpa apie 70 vyrų. Moterų šiame lageryje nėra nė vienos.

Kiekvienam ilot — kvartale yra bent 24 barakai, virtuvė ir sanitarinį punktą įskaitant. Be to, pakraščiuose įrengta vandentiekio kranai ir išvietės. Tarp atskirų kvartalų dar statoma maudyklės, dušai. Mums lagerin atvykus darbininkai dar buvo nebaigę tvirti vielių užtvartų ir kitų įrengimų statyti.

Lagerio pakraščiais nutiesta siaurojo gelžkeliuko linijos, kurios tarnauja asezincijos reikalams. Dundamas ir uždamas mažučiu motoru kasdien važiuoja kažkur už lagerio, skardinių apvalių dėžių prikrautomis platformomis „traukinyš“. Šiame lageryje tilpia apie 20,000 vyrų. Internacionalai jau visi čia atgabenti. Nuo ankščiau jau gyvena šiam lageryje baskai (apie 5000) ir ispanai lakunai. Mes, internacionalai, užimam 4 kvartalus, apie 1500 žmonių talpos kiekvienas. Trumpu laiku ir čion susiorganizuoją grupėmis pagal tautybes. Baltikų grupėi teko du barakai. Viena iš jų įsikūrė skaitlingiausioji grupė — latviai, o mes, lietuviai (musų dabar yra 24 vyrai) įsikūrėme kitame, karta su estais.

Isikraustę į visai tuščius, taip sakant, grynoms sienomis barakus, tuoj griebėmės padaryti juos gyvenimui tinkamais. Iš trokai atvežtų šiaudų greitai buvo įrengti „miegamieji“. Iš lentgalių ir pagalių, kurių mums nepasiekėję lagerio pakraščiais tebedirbą francuzai darbininkai, buvo daromi namų apyvokos daiktai. Pirmomis dienomis visuose barakuose tebuvo girdėti tratėjimas, paskėjimas, nenutilstas bildesys. Darbščios ir vikrios rankos su paprasčiausių instrumentų pagalba greit pridarė lentynų, stalų, suolų, ir kartais visai gražiai atrodančių kėdžių ir kėdučių. Musų elektrotechnikai iš kažkur ištraukė elektros laidų ir lemputėlių, jie tuojau apšvietė kai kuriuos barakus. Tai atliko jie gan vikriai: pririša prie vienos galo akmenėlį ir švyt per ištiestus tarp barakų elektros laidus; permeta vieną, permeta antrą. Dvišakiais, kaip vanago nagais, užlenktais galais, tie užsikabina už vielių, ir vakare pas mus barake jau šviesi: žibia elektra, kaip lauke, taip

SUIMTA DEL VYRŲ NUODIJIMO.

Čia parodyta Anna Sullivan, 50 metų amžiaus moteris iš Milwaukee, Wis. Ji dabar yra suimta ir tardoma ryši su vyru nuodijimu. Jos antras vyras mirė nuo nuodų, vienas sunus buvo nuuodytas ir dabar trečias jos vyras serga nuo nuodų.

Mezginėliais Galima Gražiai Pasipuošti.

Moterys, kurios moka megsti, pačios gali nusimegsti mezginėlių ir papuošti jais savo drabužius. Tokie papuošalai dabar labai madoje. Iš kairės matom jauna moterį su megstine kepuraitė, kuri labai tinka ant „byčių“ ir ant pikniukų. Iš dešinės matom išeininį moterišką kostiumą papuoštą mezginėliais, ir jis labai gražiai išrodo.

dainuojama; musų vyrai užsispyrę suorganizuoti geras nacionalistinius chorus. Stai tos lageryje skambančios įvairių tautų dainos, tur but, tai ir traukia ateiti sekmdienį francuzus čion pasivaikšioti. Kartais atbėga prie vielių tvoros pora mergyčių ar berniukų ir meta lagerin cigarečių pakelius. O suaugę šio neapmokamo koncerto nekviesti klausytojai iš tolo mosuoja rankom ir skarelėm, nes prisitarti prie lagerio jiems draudžiama.

Atvykus mums į šį lagery pabūro oras; porą dienų buvo saulėta ir gražu, o dabar, kiek prasišvies ir štai, jau vėl barbena stambūs lašai į barakų stogus.

Lietuvių grupė nuo pat atvykimo į čion pradžios, pradėjo organizuotai gyventi, kad neleistų veltui laiko.

Musų grupėj yra žmonių su aukštesniuju ir aukštuju mokslu. Mes, pavyzdžiui, turime nuosavą medicinos daktarą. Buvo ir daugiau medikų, bet jie apleido prieš kurį laiką lagerius.

Jau ankščiau pradėtas lavinimosi ir švietimosi darbas čia ne tik kad intensyviai, bet ir planingai vedamas. Sudarytos grupės aritmetikos, lietuvių kalbos ir gramatikos, kurios paskirstytos į skyrius pagal to daugiau ar mažiau yra pažengę priekin mokslėiviai. Be šių dar yra francuzų kalbos grupė, o pavieniai mokos anglų, ar kurios kitos kalbos. Vienas kitas dar studiuoja ispanų kalbos gramatiką, kad praktikoje įgytas ispanijoj žinias dabar dar teoretiskai pagilintų. Yra vyrų pasižymincijų ištverme ir atkaklumu. Taip Balys K. taip atsidėjęs mokos aritmetikos, kad

jis nuo ryto ligi vakaro, nebent tik išskiriant valgio pertraukas, nepaleidžia sąsivinio ir pieštuko iš rankų.

Net ir piaustant ilgas francuziškos duonos bandas musų vyrai, kalba, kad porcijose būtų „tiesioginiai proporcingai“, o ne „atvirksčiai proporcingai“ paskirstytos.

Geros rankos palaisti ir ištolimo Kauno atskridę visų skyrių „Sakalėliai“ bei lietuvių kalbos gramatikos, turi pagilinti gimtosios kalbos mokėjimą. Linksniučių palaptis stengiamasi suvokti su nemažesne atyda, kaip dar prieš kurį laiką buvo

stengiamasi suprasti naujo, dar nematyto kulkosvaidžio ar kuro kito pabuklo mechanizmą.

Iš kitos pusės, mokytieji draugai, kaip, pav., Jonas Ščius parodė neabejotiną pedagogiškų gabumų, jis kantriai ir nesijaudindamas aiškina trupmenų vardiklių bendrinimus, procentų skaičiavimą ir kitas aritmetikos gudrybes, kurias musų vyrų „jaunos galvelės“, kartais nevalioja lengvai suvirkinti.

Darbas, t. y. mokslas, eina greitai tempu, nes šis priverto neveiklumo laikotarpis turi būti išnaudotas: ši mažiau išsimokslinę turi parvyti tuos savo draugus, kurie turėjo laimės daugiau mokyti, daugiau studijuoti.

Taigi, kaip vienas šposininkas lenkas pasakė: ar mes šiame lageryje ne specialistus ruošiamo. Išeis, sako, iš čia žmonės išmokę gerai anglų, francuzų, vokiečių ir kitas kalbas. Vyrukai, kurie ankščiau, prieš patenkant šin lagerin, vos temokėdavo nuštintai kiaulei su medžiakiočių peiliu šerius nugramdyti, iš čion išeis pirmos rusišs barzdskučiai ir kirpėjai...

Gegužės pirmąją, nežinuri, tai, kad francuzų SGT nutarė dirbti, mes nedirbom, šventėm. Tiesa, be eisenų, be vėliavų, be mitingų. O musų „streikas“ ne tik kad kapitalistam, bet, apskritai, niekam nepakenkė. Tačiau ši diena kiekvienos grupės buvo paminėta savaip — nacionaliai, tautiškai.

Visa baltikų grupė susirinko po pietų latvių barake. Pakalbėta apie šios darbo ir tautų solidarumo šventės reikšmę apskritai, ir apie tai dėl ko ji šimet daugelyje kraštų ir net pačioj Francuzijoje nešvenčiama. Pasiiformuota apie Lietuvą, Latviją, Estiją, apie gresiančius visų Pabaltijo kraštų nepriklausomybei pavojus. Paskia padainuota po keliatą trutiškų liaudies dainelių. Musiškiai neblogai užsirekomendavo sudainuodami „Sėriau žirgeli...“ ir „Tukstantis žingsnelių...“ Publika net paprašė „ragancio“, kas ispaniškai kareiviškų kalboj reišia priedo. Mums patiko viena latvių dainelė iš 1905 m. revoliucijos laikų.

Pakalbėta dar apie bendruosius Pabaltijo tautoms pavojus, apie juodus debesis iš vakarų pusės, ir reika-

lą kiekvienam ginti savo krašto nepriklausomybę. Per šį „aktą“ išstatyta visų trijų grupių sieniniai laikraščiai. Musiškis be rašinių įvairiomis temomis vaizduoja Lietuvos žemėlapi su paskutiniu pasikeitimu atvaizduotu piešiniais ir parašu: „nei pėdos lietuviškos žemės agresoriui.“

Vakare, jau musų barake, įvyko bendra visų trijų grupių „arbatėlė“, — tiesa tai buvo juoda kava, bet ar ne vis vien? Vakaras praėjo gyvai ir linksmai, nors ir kukliai, pasakytumėm. (Bet konclageris, apskritai, yra „kukli“ gyvenimo vieta). Ši kartą dainuota ne vien chorų, o ir individualiai. Musų daktaras A. S. padainavo „Oi varge, varge...“ ir dar kai ką.

Daug juoko sukėlė vieno esto dainelė, kurios refrainu yra kažkoki beždžiai garšai, panašūs iš dalies į mauro maurojimą... Toje estų liaudies dainelėje esąs apdainuojamas vokiečių baronas, kaip jis estų valstiečių išguitas eina skūstis pas kazerį.

Taip bėga musų dieneles, nors ir nepasakysiu, kad nepastebimai. Ne be to, kad dažnai girdėti klausimas: kuomet gi mes iš čia išeisim? Tačiau galėtų ir labiau nusibosti, bet tam nėra laiko.

Ten toli, už aukštos, su-raizgytų spygliuotų vielių tvoros, kalvose žaliuoja jadvų laukai, naujais šviesiai žaliais lapais puošias medžiai ir krumai.

Tolimoj baltuioj aukštųjų Pirenejų viršūnės.

Ir pamažui slenka krutinėn noras, širdį spaudžiantis troškimas: eiti ten, ligi pat kalnų, eiti tiesiog neatsigrįžtant, paliekant užpakalyje spygliuotas vielas, barakus ir tarp jų išklampotą purvą.

And.

LIETUVIŲ LAISVĖS MYLĖTOJŲ DRAUGYSTĖ

Waukegan, Ill.
VALDYBA 1933 METAMS.
Jos. Mačulis — pirmininkas, 906 Prescott St., Waukegan, Ill.
F. Sedoravicius — pirm. pagalbinis, 733 Lincoln St., Waukegan, Ill.
Suzana Gabris — nutarimų rast, 730 McAlister Ave., Waukegan, Ill.
Emilija Keromgis — turty rast, 720 Vine Place, Waukegan, Ill.
K. Vaitiekunas — kasierius, 726 — 8th St., Waukegan, Ill.
KASOS GLOBEJAI
D. Lauraitis, K. Ambrozunas, KNYGLIAI
K. Dambrauskas, A. Marcinkus. MARSALKOS:
P. Rukštalis, J. Jarušaitis.
Susirinkimai buna paskutinį nedėl. dienį kožno mėnesio. 1:00 v. po pietų, Liuosybus Svetainėje, kamp. 8th ir Adams Sts., Waukegan, Ill.

MOTERIMS PASISKAITYT

SI SKYRIŲ TVARKO
M. MICHELSONIENĖ.

DUONA.

Žodis „duona“ turi labai plačią reikšmę tautų kalbose. Jis reiškia nevien baltą ir ruginę duoną, kurią valgome su mėsa, sriuba ir kitu maistu, bet jis reiškia viską, ką tik mes valgome. Musų maistas, tai musų duona. Be duonos mes negalime gyventi.

Užėjus sunkiems nedarbo laikams, alkanos žmonių minios neprašo mėsos ar pyrago, bet šaukia duonos. Kaip žmonėms ar valstybei pritrūksta maisto, tai paprastai sakoma, jog duonos nėra.

Pas pirmiečius lietuvius yra obalsis: „Kas nedirba, mielas vaike, tam nei duonos duot nereikia.“ Tai reiškia, kad visoki tinginiai, dykduoniai ir kiti parazitai, kurie jokio naudingo darbo žmonijai neatlieka, nepri- valo gauti maisto. Paskui vėl sakoma, jog „reikia žiūrėti iš ko duoną valgai“, kas išties reiškia, kad reikia žiūrėti savo darbo.

Dar kiti sako, jog „ant duonos dar šiaip taip užsidirbu“, kas reiškia, kad nedaug uždirba, vos tik ant maisto. Ir taip visur ir visuomet, duona yra pirmutinis ir svarbiausias daiktas musų gyvenime.

Taigi, visos tautos, visos valstybės ir visi jų gyventojai pirmiausia ir daugiausia rūpinasi kad duonos būtų pakankamai, nes be duonos netik pavieniams negalima gyventi, bet ir valstybėms negalima išsilaikyti.

Žydai, kurių tauta daug kartų pergyveno duonos trūkumą ir kentėjo badą, labai duoną gerbia. Jie nekuomet nepalieka prakąstą duonos riekutę. Tą draudžia net ir jų tikėjimas.

Pas lietuvių nėra priimta sėsti arba kojas dėti ant stalo, kur padedama duona.

Pas visas tautas, vienu ar kitu būdu duona yra garbinama.

Kadangi duona lošia tokią svarbią rolę musų visų gyvenime, tai gal nebus pro šalį daugiau faktų apie ją sužinoti. Iš patyrimo yra ži-

“KELEIVIO” KALENDORIUS

1939 METAMS.

Šimet „Keleivis“ pagaminu puikų Kalendorių. Jame yra labai daug naudingų patarimų, nurodymų ir informacijų visiems: amatininkams, ukinininkams, šeimnininkams ir tt.

Yra dalykų, kurių da nieks lietuvių kalboje nebuvo girdėjęs. Pavyzdžiui, kaip rusai įjeskojo Amerikos ir at-rado Alaską. Arba, kaip be žemės auginamos gėlės, daržovės ir kiti augalai.

Visi šitie dalykai išaiškinti labai lengva ir kiekvienam suprantama kalba.

Daržovių auginimas be žemės yra visai naujas mokslas, tik šiomis dienomis atidengta gamtos paslaptis, plačiai visuomenei da nežinomas dalykas. Mes tačiau pasistengėm savo skaitytojus su tuo mokslu supažindinti. Taigi, kas da nėra „Keleivio“ Kalendoriaus 1939 metams užsisakęs, prashome pasiskubinti, nes vėliau galėsime jau nebegauti.

Kalendoriaus kaina tokia pat, kaip visuomet: „Keleivio“ skaitytojams 25 centai, o ne skaitytojams—50 centų. Kurie siuncia užsakymą atskirai, gali siųst 25c. susukus į popierą arba štampom po 3c. Reikia saugot štampas nesušlapint.

Adresuoti reikia taip: „Keleivis“, 253 Broadway, South Boston, Mass

ncma, kad žmogus gali ne- libotą laiką gyventi vien tik ant duonos ir pieno. Suprantama, daug sveikiau ir geriau yra valgyti su duona ir kitoki maista.

Jungtinėse Valstijose kiekvienas gyventojas abelnai suvalgo per metus 80 svarų baltos duonos ir 10 svarų visokių kitų duonų, kas reiškia 90 svarų duoniškų daiktų kiekvienam per metus. Tai nėra labai daug, bet Amerikoj maisto yra daug daugiau negu kur kitur, todėl žmonės yra išsilepinę ir mažiau duonos valgo. Kitose šalyse daug daugiau suvalgoma.

Balta, pikliauotų kviečių duona neturi tiek maisto vertės, kiek turi rupi, su visom sėlenom duona. Pikliauojant miltus nusimeta sėlenos ir susinaikina daigės, kas atima iš duonos mineralinę vertę, kalkes ir kalį padalina pusiau, o fosforą ir geležį sumažina vienu penktadaliu. Geležis yra labai reikalinga musų kraujui. Visokia duona turi daug vitamino B, vienok kur kas daugiau turi mineralų ir vitaminių rupi, nepikliauota duoda, nežiurint ar ji bus kvietinė ar ruginė. Vitaminas B yra reikalingas kaip apetito akstinas ir maisto viršintojas. Užtai gi sveikliausia yra lietuviška duona iš rupių ruginių miltų.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI

Bijunui.—Ginčas dėl to, kalno buvo pavestas išristi tam tikrai rusų-japonų komisijai ir nuo to laiko žinių apie jį daugiau nesimatė. spaudoj. Ar jis jau išristas, ar da tebesvarstomas, mes tikrai da nežinom.

Senam „Kleiveio“ skaitytoju. — Iškarpas iš Rochesterio angliškių laikraščių gavom, aciū. Bet kita syki prašome ant iškarpu pažymėti, iš kurių laikraščių jos paimtos ir nurodyti jų datą.

Kliubeičiui. — Ačiu už Kanados laikraščius. Prisiųstų raštų raštų da nespėjome peržiūrėti. Pasistengsime idėti bent dalį jų į sekantį „Keleivio“ numerį. Apie vaju pagavosime.

“O. S. S.” arba Šliubinė Iškilnė. Vieno akto farsas, labai juokingas ir geras perstatymui. Kaina ... 15c.

ILGUS METUS geras senas Blue Ribbon nustatė malto gerumą—visada duodant jums pilnus 3 svarus pasižymėjusio malto sveikumu, naudingumu ir ypatybe. Blue Ribbon Maltas užtikrina jums tokias pat aukštos ypatybės pasekmes visada.

KAS GIRDETI LIETUVOJE

(Nuo mūsų korespondentų ir iš Lietuvos laikraščių.)

KAS DABAR LIETUVOJE
KELIA TRIUKŠMUS IR
PRIEŠINASI POLICIJAI?

"Elta" praneša, kad Žem. Naumiesty, Tauragės apskrity, 3 gegužės dieną buvęs "sukeltas triukšmas", "viena visuomenės dalis buvo kurstoma prieš kitą" ir buvę net raginama "svetimą turtą gadinti bei naikinti."

Kokių tikslų tas "triukšmas" buvo keliamas, "Elta" bijosi paaiškinti, tik sako, kad vidaus ministeris, pasiremdamas "sustiprintos apsaugos įstatymu," nubaudęs už tą "triukšmą" visą eilę piliečių, butent: Jokubas Birskis, Armonas Kriauza, Adolfas Kremeris, Vincas Štoliškas, Kazys Girsakis ir Antanas Šeperis atiduoti vieneriems metams, o Antanas Linkevičius, Juozas Čapas, Antanas Avižius ir Julius Vismontas šešioms mėnesiams ir priverčiamojo darbo įstaiga.

Už sukeltą šių metų gegužės 4 d. Svėksnoje triukšmą, kurstymą minios ir neklaušymą policijos Stasys Gailius, Mykolas Šaulys ir Antanas Uselis atiduoti vieneriems metams ir priverčiamojo darbo įstaiga.

Kokios srovės yra tie žmonės, kurie dabar kelia triukšmus ir priešinasi policijai, iš "Eltos" negalima patirti. Kodėl ji tokį svarbų dalyką slepia?

ŽANDARAS LAISVAMANIŲ
SUSIRINKIME.

Gegužės 14 dieną Kaune buvo laisvamanių susirinkimas, kurio žandariška tvarka laisvamaniai baisiai pasipiktino. Kaip rašo "L. Žinios," susirinkimą atidarė Dr. Kairiukštis, bet paaiškino, kad dabartinis įstatymas draudžia susirinkimui rinktis prezidentūją, ir todėl susirinkimą vesti pasiėmė niekeno nerinktas tulas "ponas" Valašinas. Nors susirinkusieji labai prieš tai protestavo, bet jis to nepaisė, ir pradėjo net grąsinti tiems, kurie jam priešinosi.

Toliau laikraštis sako, kad tasai "ponas" Valašinas laikė "labai apgailėtino turinio paskaitą," kuri pasižymėjo ypatingu netolerantingumu ir net nepagrįstais užsiuolimais, kas išaukė didelį susirinkimo dalyvių pasipiktinimą. Kas p. Valašiniui nepatiko, kalbėti neleido, motyvuodamas, kad dabar toks įstatymas. Į visokių protestus jis atsakė grąšinimais. Buvo renkama pramogų komisija, žaliakalnio ir Kauno skyrių valdybos ir perrenkami įgaliotiniai ir suvažiavimai. Pirminkaujantis pats statė kandidatus, pats braukė, pats skelbė rezultatus. Tokia tvara pasipiktinę visi nariai išsiskirstė ir vadinamame balsavime iš viso per abu skyrius nedalyvavo tik apie 15 asmenų.

Kas tas "ponas" per vienas, Kauno laikraštis nepaaiškina, bet iš jo elgesio išrodo, kad tai tikras žandaras.

UŽSIMUŠĘ AVIACIJOS
PUSKARININKIS.

Vakar dieną Šiauliuose įvyko nelaimė: iš Zoknių aerodromo pakilo karo lėktuvas pratinų. Skrendant lėktuvui atsidarė puskarininko Prano Tamošaičio parašutas, kurį pagavo propelerio srovė ir išsėdėnė buvo išvilktas puskar. Tamošaitis; jis velkamas atsimušė ir stabilizatorių ir vietoje buvo užmuštas, o pilotas su lėktuvu nusileido. Velionis kilęs nuo Jurbarko.

LIUDNA MEILĖS TRA-
GEDIJA MARIAMPOLĖJ.

Gegužės 10 dieną Mariampolės miesto sode ties paradiniais varteliais J. Sabaliauskas dviem revoliučių šuviais sunkiai sužeidė mergaičių amatų mokyklos mok. Rulevičiūtę Albina ir pats nusišovė.

Mergina greit buvo pristatyta apskričio ligoninėn, kur konstatuota, kad šuvis kliuvo į vidurį ir skubiai buvo operuota. Jos gyvybei gresia pavojus. Jonas Sabaliauskas mirė vietoje, kulka pataikė į krutinę. Gegužės 11 d. jis kukliai palaidotas vietos kapuose.

Jonas Sabaliauskas ir Albina Rulevičiūtė — abu jauni mariampoliečiai. Jis pernai pavasarį atsitarnavo vietos iguloje būtiną karo tarnybą, kur pasižymėjo kaip sumanus, drausmingas ir kuklus karys.

Ji — neturtinga mariampolietė, tik 17 metų.

Karšti jaunolio pažadai susituokti ir kurti šeimyninį gyvenimą jį tik gąsdino, nors abu buvo vienas antrą išmilyję. Rulevičiūtė pagaliau pradėjo vis mažiau dėmesio kreipti į J. Sabaliauską, kuris sužinojo ją draugaujant su kitais vyrais. Jaunuolių santykiai pablogėjo.

Įvyko dieną į miesto sodą atėjo J. Sabaliauskas su revolveriu kišenėj. Ji ėjo tarp draugų, ir jis atsispašęs jos, kurį laiką karštai kalbėjo, po ko mergina truktelėjusi pečiai ir ėjusi šalin. Jis suklebėjęs ją, ir kai tik ji atsigrižo, paleido du šuvis, kuri vienas kliuvo jai į vidurį, kitas jam į krutinę.

Apie šią traginę meilės fatalą mariampoliečių tarpe daug kalbama, nes J. Sabaliauskas ir A. Rulevičiūtė buvo labai populiarius tarp neturtingojo miesto jaunimo.

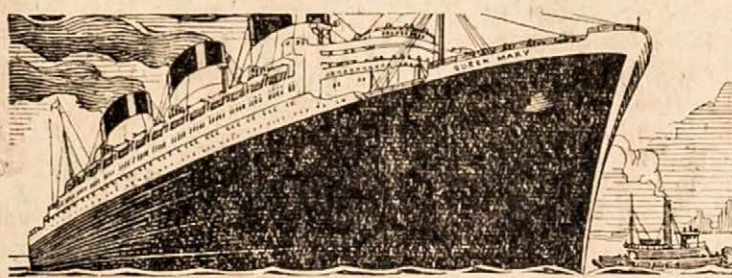
GAISRAI DARO DAUG
NUOSTOLIŲ.

Gegužės 9 d. Veiverių valsč., Pabartupio kaime, sudegė Povilo Drufo kluonas ir jame buvę ukių padargai. Nuostolių padaryta per 3,000 litų. Kaltas neat-sargus elgimasis su ugnimi.

Gegužės 10 d. Aukštynės vienkieny, ties Malėtais, sudegė Arsenijaus Glebovo gyv. namas. Nuostolių padaryta apie 1,500 litų.

BE LEIDIMO NEGALIMA
ŠAUTUVO TAISYTI.

Punkso valsčiuje, Zovodos kaime, policija areštavo Adolfą Šiupinaitį užtai, kad neturėdamas leidimo taisydavo žmonėms šautuvus. Teismas jį nuteisė užtai 1 metams kalėjimo.

I LIETUVĄ per 7 DIENAS

pasaulio greičiausiu laivu
QUEEN MARY Birželio 21, Liepos 5

per Cherbourg ir Paryžių
Geriausis patarnavimas palaikomi šiame populiariame
ekspresiniame laive

AQUITANIA Birželio 14, 28

Neperviršijamas gerumas patogumų, valgio ir patarnavimo

SPECIALUS LIETUVIŲ IŠVAŽIAVIMAS

AQUITANIA — Birželio 14

Atsitraukit savo gimines! Klausit Cunard White Star veltui knygūčių: "Kaip atitraukti gimines iš Europos."

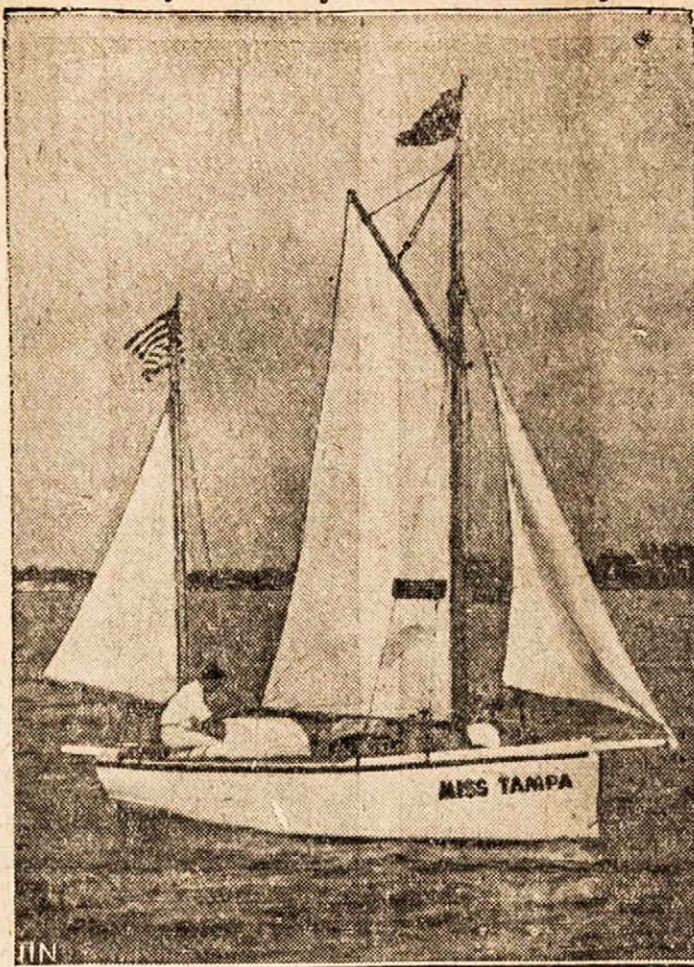
Norint pilnų informacijų kreipkitės pas agentus:

Anthony F. Sweetra, 135 Newbury St., Lawrence, Mass.

L. J. Stasikis, 233 Pleasant St., Gardner, Mass.

CUNARD WHITE STAR

Šitoj Geldoj Per Atlantą.

Amerikietis vardu Guy Avery šiomis dienomis išplaukė iš Bermunos šituo laivuku Europon. Jis pavadino savo laivą "Miss Tampa," nes jis yra iš Tampus miesto. Maisto jis pasiėmė 4-riems mėnesiams.

PADEGĖ PIRTĮ, NORE-
DAMAS SUDEGINTI
STRAZDIENĘ SU
KARVELIU.

Kartą Aluntos miestely, Utenos apskrity, Karalius su Karveliu susitikę našle Strazdiene užsivedė pavaišinti ir abudu, vienas kito vengdami, norėjo ją palydėti. Strazdiene geriau patiko Karvelis. Karaliui laikinai išėjus savo reikalais ir grįžus neradus jį, jis leidosi juos vyti. Pėdsakais prisivijęs iki Antaliežių kaimo prie pirties ir sužinojęs juos ten esant padegė pirtį. Ma-noma, kad, kada pirtis buvo padegta, jį ten nebebuvo.

Panevėžio apygardos telmas už tai Karalių nuba-dė pusantrų metų sunkiųjų darbų kalėjimo.

KAUNO GATVĖJ NUDU-
RĖ SAVO ŽMONĄ.

Kaune, netoli nuo miesto ligoninės, tulas Adolfas Bertulis, 22 metų amžiaus vyrukas, iš pavydo ir keršto gatvėje davė savo žmonai peiliu krutinę ir ant vietos ją nudūrė. Bertulienė buvo paprasta darbininkė ir dirbdavo Aleksote, "Maldos" bendrovės dirbtuvėje. Tą rytą ji irgi ėjo į darbą, kaip pavydulingas vyras ją nužudė. Mat, ji buvo su juo pasi-metus ir gyveno su kitu.

Rymas. Romanas. Ta knyga yra versta į visas kalbas, todėl kad yra gražiai aprašyta apie Rymą. Lietuviškas vertimas yra lengvas ir gražus. Chicago, Ill. 1909, pusl. 432. Druotai apdaryta. \$2.50

Lengvas Budas
Išmokyti Angliškai.

Rankius reikalingiausius žodžius ir pasakbejimus, šis knyga sutaisyta taip lengvai ir suprantamai, kad kiekvienas gali greitai išmokti kalbėti angliškai. Joje telpa netik atskiri žodžiai, bet eilės sakinių, pasakbejimų dar-bo įrašai, vaizduojant kur nors, nu-ėjus krautuviui, pas daktarą, pas bar-zdaskutį, pas kriaucių ir t. t. Su fono-tisku įstariu ir gramatika. Antra padidinta ir pagerinta laida. Sutaisė St. Michelsonas. Pusi. 95. 35c

SUGAVO PRIE ŽMONOS
NEPRAŠYTA SVEČIA
IR PAŠOVĖ.

Kalnėnų kaime, Jonavos vals., gyvena K. Stankevičius, kuris Kaune turi tarnybą ir tarnybos reikalais dažnai važinėja Kaunan. Stankevičiaus išvažiavimo Kau-nan proga pradėjo naudotis vietos eiguļis Juozas Zabarauškas — jis ėmė meilintis prie Stankevičienės. Dėl to Stankevičių santykiai pablogėjo, nes Stankevičius įtarė, kad pašalietis žmogus paudžiiasi į jų tarpą. Stankevičius nutarė Zabarauš-ku atsikratyti, kad jis dau-giau pas juos nesilankytų. Vienąsyk Stankevičius neva išvažiavo į Kauną. Apie tai žinojo ir Zabarauškas. Ta-čiau Stankevičius Kaunan neišvažiavo, o slapta sugrį-žo namo. Prie namų laukė Zabarauškas. Ir ištikrųjų, nespėjus sutemti, Zabarauškas pas Stankevičienę atėjo. Stankevičius įėjęs į butą ra-do Zabaraušką šalia žmo-nos ir pareikalavo, kad dau-giau nesilankytų. Ir ne tik pareikalavo, bet dar palei-do iš pistoleto šuvį į Zaba-raušką. Zabarauškas buvo sužeistas į koją.

Stankevičius buvo pa-trauktas tiesios už pasikėsi-nimą nužudyti. Teisme Stankevičius aiškino, kad Zabarauškas jis nenorėjęs nužudyti, nes jeigu būtų no-rėjęs nužudyti, tai būtų sa-vo tikslo ir pasiekęs, nes šovęs iš pusės metro atstumo.

Apygardos teismas Stan-kevičių išteisino.

Stankevičius buvo pa-trauktas tiesios už pasikėsi-nimą nužudyti. Teisme Stankevičius aiškino, kad Zabarauškas jis nenorėjęs nužudyti, nes jeigu būtų no-rėjęs nužudyti, tai būtų sa-vo tikslo ir pasiekęs, nes šovęs iš pusės metro atstumo.

Apygardos teismas Stan-kevičių išteisino.

SUVALKŲ KALVARIJOJ
VEIKIA PADEGEJAI.

Per sausio, vasario ir ko-vo mėnesius Suvalkų Kal-varijoje įvyko keturi gaisrai ir keli pasikėsinimai padeg-ti. Degdavo daugiausia vi-durnaktį, apie 1—2 val. Ka-dangi buvo įsitikinta, kad tai esama padėgimų, tai tur-to savininkai pasisamdė pri-vačius sargus ir miesto savi-valdybė paskyrė daugiau panaktinių, gatvės buvo ap-šviestos per visą naktį; be-to, savivaldybė buvo pasky-rusi 500 litų premiją tam, kas išaiškintų padegėją. Ge-gužės 8 d. miesto tarybos posėdyje jau buvo nutarta elek-trą gesinti 11 val., nes gaisrų epidemijos jau nėra. Po nutarimo, pasigirdo sire-na ir, Kapų gatvėje liepsno-jo ukininko Šerelio kluonas ir jame sudegė: visi ukių padargai, du arkliai ir akse-linė mašina. Kluonas buvo neapdraustas. Šereliui, ban-džiuišiam įeiti į degantį kluoną, vos tik atidarius du-ris, iš kluono išbėgo vyriš-kiš. Policija veda kvotą. Ti-likimasi, kad padegėjas šiuo kart jau bus išaiškintas.

KARININKAS PRADEJO
ŠAUDYTI SVEČIUS IR
PATS PERSIŠOVĖ.

Pas vieną aukštą kariškį Kaune buvo svečių, ir visi gerai išsitraukė. Apie vidur-naktį, kai jau visi buvo ge-rai įkaušę, šeimininkas pra-dėjo kabinėtis prie kitų ka-riškių, kad jie lendą prie jo pačios. Jis pradėjo svečius vaikyti ir grąsinti savo žmo-nai, kam ji su jais roman-suoja. Betrukšmaudamas jis išsitraukė savo didelį ka-rišką pistoletą ir paleido šuvį į žmoną, bet budamas girtas nepataikė. Tuomet jis šovė sau į galvą ir sunkiai susižeidė. Jis buvo nuvežtas karo ligoninėn ir jo gyvybė esanti pavojuje.

"Lietuvos Žinios," kurios paduoda šitą įvykį, persišo-vusio karininko pavardės nepasako, tik deda vieną raidę V.

NAUJA VAISTŲ KNYGA
SVEIKATA LIGONIAMS

Gydymas visokių ligų Saknima. Augmenimis, žievėmis, žiedais, Sėk-lom ir Lapais. Joje telpa 311 vardu visokių augalų lietuviškai, angliškai ir lotyniškai, ir paaiškinimai kokias ligas gydo ir kaip reikia vartoti. Kaina su pristatymu \$1.00. Pini-gus geriausia siųsti Money Orderiu, arba popierini dolerių laiške. Adresas: (-) PAUL MIKALAUSKAS

248 W. Fourth St., So. Boston, Mass.

PAŽANGIEJI AMERIKOS
LIETUVIAI!

LIETUVOS LIAUDIS IR JAUNUOMENĖ NORI SVIES-TIS. JŪS GALITE JIEMS TAME DAUG PADĖTI.

Svietimo tikslui yra įsteigtas ir leidžiamas Rimtas Moks-lo, Literatūros ir Visuomenės Mėnesinis Iliustruotas Žur-nalas KULTURA.

"KULTURA" REDAGUOJA PASIŽYMEJĘ MOKSLI-NINKAI. Bendradarbiauja įžymiausieji Lietuvos rašyto-jai, veikėjai, todėl "Kultūros" turinys yra rimtas, įdomus ir naudingas.

Pažangieji amerikiečiai — išrašykite savo giminėms ir pa-žįstamiems Lietuvoje žurnalą "KULTURĄ" arba IŠSIRA-SYKITE JI PATYS. "KULTUROJ" rasite daug raštų, ku-rie įdomūs perskaityti ir Amerikoje gyvenantiems.

Be to, "KULTUROS" žurnalas laiks nuo laiko duoda pil-nai užsimokėjusiems skaitytojams nepaprastai vertingų dovanų.

"KULTUROS" metinė kaina nepaprastai pigi. Lietuvoje: Metams tik 16 litų; Pusmečiui — 8 litai. Amerikoje: Metams \$4; Pusei metų \$2. Adresas:

ŽURNALAS "KULTURA"

ŠIAULIAI, Tilžės gat. 153, Lithuania.

NEI AŠ JAM ŽMONA, NEI JIS
MAN VYRAS.

Arba kaip bažnytiški Lietu-vos įstatymai ėda nelai-mingą motiną.

"L. Žinių" reporteris Rip-ka rašo:

Kauno ponios dažniau-siai susistoja prie Fridlende-rio ir Smart salonų. Mat, ten, kas sezonas naujausieji, prašmatniausieji moteriški drabužiai. Skirtumas tik toks, kad pas vieną žymiai pigiau, o pas kitą kainos aristokratiškesnės.

Prie Fridlenderio lango stovi pažįstama ponis ir žiu-ri, ir sukneles, kaip lapę į tu-pinciją višta.

— Rengiatės naują suk-nią pirkti?

— Reikėtų, bet sunkus lai-kai, — atsako ponis ir stail-ga nudžiunga. — O, kaip mes senai besimatėm!

Ponia žymiai pasikeitusi, sublogusi, pageltusi, nors veidas, kaip buvo taip ir yra, charakteringas ir gra-žus.

— Kaip gyvenat?

— O vis taip pat. Vis žmo-nės tebekalba, kad nei jis man vyras, nei aš jam žmo-na...

Ponia kalba atvirai, nes aš jos gyvenimą žinau, kaip ir savo. Ji jauna ištekejo be-veik prievarta ir su vyru su-gyvenusi dvi dukteris, išsi-skyrė. Vyras išvyko į Latvi-ją, priėmė kitą tikybą, vedė ir kažkur dingo amžiams. Su mažais vaikais likusi, ji puolė šen, puolė ten, bet pel-ningesnio nei darbo, nei tar-nybos negavo. Tuomet vien-ą dukterį atidavė auklėti šiek tiek pažįstamiems žmo-nėms, o pati su antrąja išva-žiavo į provinciją. Šeimi-ninkavo pas viengungį vyr-ą, ir po metų užsimezgė tarp jų romanas. Vyras jau senyvo amžiaus, pabuvojęs pasaulyje, dar gi intelligen-tas ir doras žmogus. Paža-dėjo ją vesti. Tačiau kaip vesti ištekęsiją moterį?

— Laukiu ligi įves civilinę metrikaciją.

Per tiek laiko visokių kal-bų besiklausydama tą mo-teris kencia, o man dar liud-niau į ją žiurint. Svarbiau-siai vaikiai...

Moteriškė aiškina:

— Ir susipykdam, ir šiaip ir taip, bet aš ji myliu, jis man geras. Butume laimin-gi, jei mūsų šeimos reikalai būtų įstatymais sutvarkyti. Vyresnioji mergaitė jau bai-gia vidurinę mokyklą, lai-kas bus ir išteketi. Ot, tuoj ir klausimas?.. Ir šiaip jau kasdien pareina verkdam. Juk nesu kokia palaidunė. Nepavyko man iš karto šeim-gą sukurti, bet užtat vėliau ją susikuriau. Auginu vai-

kus, o ir jie ir aš kažkokie beteisiai, pašaipos objektas. Į mahometonus perėti pini-gų neturim ir atrodo keista komedija, — liudnai pasa-koja moteriškė, jau nuo suknelių nusigrįžusi.

Ką gi aš vargšas reporte-ris galėjau šiai motinai pa-tarti? O tokių juk yra nema-ža. Aišku, reikia kogerči-čiau atitinkamo įstatymo, kad ir šitokios šeimos teis-iškai susitvarkytų, nes ir jos dėl vaikų kencia, ir jos au-gina vaikus ne tik sau, bet ir tautai.

NUSISOVĖ MOKYTOJAS
BALULIS.

Balbieriškių mokyklos mokytojas leitenantas Balu-lis buvo gavęs 3 mėnesius atostogų sveikatai pataisyti ir gyveno savo tėviškėj, Bra-zavo kaime, Suvalkų Kalva-rijos valsčiuje. Šiomis die-nomis jis jau buvo gavęs raštą, kad nuvyktų sveika-tos tikrinimo komisijon, bet 7 gegužės dieną ėmė ir nu-sišovė. Matyt, turėjo gavęs labai piktą ligą, nes kitokių priežasčių šautis nesimato. Buvo dar jaunas, gyveno neblogai ir turėjo keliatą tukstančių litų į banką pasi-dėjęs. Paliktam motinai lai-ške prašo, kad dėl jo mirties nieko nekaltintų.

VISOS LIETUVOS LAIS-
VAMANIŲ SUVAŽIA-
VIMAS.

Kauno laikraščiai prane-ša, kad 28 ir 29 gegužės die-nomis Palangoje turėjęs į-vykti visos Lietuvos laisva-manių suvažiavimas. Ar jis įvyko, žinių da neturime. Dr. Šliupas yra Palangos burmistras, todėl Palanga ir buvo pasirinkta kaip tinka-miausia suvažiavimui vieta.

PAGARSINIMAI
'KELEIVY'

Norint, kad pagarsinimas tilptų GREIT, reikia pridurti garsinimą administracijon nevilniau PANEDE-LIO VAKARO. Siunčiant per paš-tą, reikia pasiųst iš anksto, kad pa-siektų mūsų ne vėliau kaip pane-dė. Vėliau gauti garsinimai į tos savaitės numerį nespėjama patal-pinti.

Norint, kad garsinimas nesu-trukdytų, siųskite su pagarsinimu reikia siųsti ir mokėst.

DRAGUJOMS rengiant pikniką ar kitokią parengimą, trumpą pranešimą patalpinam už \$1.00. Už dides-nius garsinimus skaitoma nuo colio.

Už pajalėkojimus darbininkų, par-davimus ir kitokius smulkius pranešimus, kaina 2c. už žodį. Stambes-nėm raidėm antgalvis — 15c. extra.

"Keleivio" prenumeratoriams už pajalėkojimus giminių ir draugų, kal-na 1c. už žodį. Mažiausio pajalėko-jimo kaina 50c.

Norint pajalėkot su pavelsku, reikia pasiųst fotografiją ir klauset kainos.

"KELEIVIS," 253 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

GRAŽIOS EILĖS, DAINOS
IR BALADOSSIELOS
BALSAS

Papuošta daugeliu spalvuotų puikių paveikslų.
223 pusl. didžio, apie 150 įvairių eilių, tinkamų deklamuoti viešose susirinkimuose.

PALINKSMINS JUSŲ LAISVĄ NUO
DARBO VALANDAS.

Knygoje yra trijų rūšių eilės:
TAUTISKOS, ŠEIMINISKOS IR DARBININKISKOS.
Tai gražiausia ir turtingiausia eilių knyga lietuvių kalboje.

KAINA TIK \$1.00.

Audimo apdarais \$1.25.

Kiekvienas turėtų papuošti savo knygyną minėta knyga. Kiekvienas nusipirkęs tą knygą pasidžiaugs. Pini-gus geriausia siųsti "Money Orderiu". Popierinius galima siųsti tiesiog papra-stam konverte, bet reikia aiškiai užrašyti savo ir "Keleivio" ad-resą ir nepamiršt prilipti už 2c. marķ.

"KELEIVIS"

253 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

Vietinės Žinios

REIKALAUJA REFERENDUMO VALDŽIOS NAMŲ STATYBAI.

Bedarbių šeimynoms iškraustyti miestui kainuos \$50,000.

Bostono miesto taryba priėmė 14 balsų prieš 3 sumanymą, kad ateinančiuose miesto valdininkų rinkimuose mažoras pavestų patiemis piliečiams nubalsuoti, ar jie pritaria federalės valdžios namų statybai, ar ne.

Dabartiniu laiku tos statybos planas yra toks: per 10 metų pastatyti už \$191,000,000 naujų namų, kuriuose galėtų sutilpti 35,000 šeimynų.

Vykindami šitą planą, valdžios paskirti žmonės jau paėmė 4 plotus žemės, vieną South Bostone, antrą Charlestowne ir du Roxburyje. Visiems gyventojams šituose plotuose įsakyta per 30 dienų išsikraustyti.

Birželio 1 dieną miesto taryba buvo sušaukus Faneuil Hall'į viešai susirinkimui, norėdama išgirsti piliečių gyventojų ir namų savininkų sentimentą. Žmonių prisirinko šimtai. Moterys verkdamos skundėsi, kad federalinė valdžia, atimdama iš jų namus, netik sugriovė jų laimę ir ramybę, bet padarė labai didelį skriaudą. Šeimynos sudėjusios viso savo gyvenimo sutapus į namus, dabar turi palikti viską ir eiti nežinia kur. Valdžia kad ir užmoka už atimtus namus, bet ji moka pagal dabartinę rinkos kainą, kada namai beveik už pusdykį parsiduoda.

Lietuvė Ona Stokuvienė, kurios namas randasi po numeriu 45 Vale street, South Bostone, skundamasi miesto tarybos nariams tame mitinge taip susijaudino, kad pradėjo balsu verkėti ir beveik anaplo. "Pasakykit, ką aš dabar turiu daryti?" klausė ji miesto atstovų. "Musų namelis yra visas mūsų turtas šiame pasaulyje. Ir mes turim išeiti iki 20 birželio. Pasakykit, kur ir kaip mums eiti? Mano vyras jau senas. Aš taipgi sena. Mudu dirbdavom dienomis ir naktimis, kad galėtume įsigyti ant senatvės pastogę, o dabar valdžia mus išmeta laukan."

Verksmas palaužė jos balsą ir per jos veidą pasipylė ašaros.

Šitokių skundų buvo labai daug. Todėl tarybos nariai ir nutarė pavesti šitą valdžios namų statybos klausimą pačių piliečių referendumu išspręsti. Bet ar referendumas galėtų sustabdyti federalės valdžios planą, kuris jau gana toli nuėjęs, tai da didelis klausimas.

Bet kad šitame valdžios bizny daug betvarkės ir prieštaravimų, tai niekas negincys. Washingtono valdžia skiria pinigų ir stato namus dviem tikslais: vienas, kad pašalinti miestų "slums", o antras, kad jų vietoje pastatyti nebrangių modernių butų, kuriuose galėtų buturčiai su šeimynomis žmoniškai gyventi. Tikslas gražus, bet praktikoje jis nepasiekiamas. Politikieriai, kuriems pavesta tų namų administracija, pasirenka jų statybai gražiausias miestų vietas, o lindynės vidurmesčiuose kaip buvo, taip ir pasilieka. Taigi "slumsai" neišvalomi. Ir beturčiai, kuriems tie namai statomi, negali juose gyventi, jeigu neturi užtikrintų pajamų, kad galėtų užmokėti nuomą. Bedarbiams vi-

rai uždrausta valdžios namuose gyventi, nes jie neturi jokių pajamų, išskyrus jiems mokamą pašalpą.

Yra da vienas kėblumas. Valdžios paimtuose plotuose Bostone dabar gyvena apie 6,000 šeimynų, kurias miestas maitina. Jos neturi pinigų netik geresnių butų pasisamdyti, bet neturi kuo ir išsikraustyti. O iki 20 birželio jos turi iš dabartinių namų išeiti. Taigi miesto taryba siūlo majorui įsteigti nepaprastą fondą tokių šeimynų išsikraustymui. Apskaičioma, kad tas darbas miestui kainuos nemažiau kaip \$50,000. Ir da klausimas, kur tas šeimynas dėti? Tuščių kambarių dabartiniais laikais nesimato.

Prie laivų statybos dirba 13,000 žmonių.

Dabartiniu laiku Bostono ir Quincy (Fore River) laivų dirbtuvėse yra statomi keli karo laivai, prie kurių dirba 13,000 darbininkų. Fore River dirbtuvės, kuriose dirba 7,400 žmonių, stato septynis laivus, vieną iš jų sarvuotį ir vieną orlaiviams vežiot. Dabar tai dirbtuvei valdžia užsakė du skraiduolius (kreiserius), kurių pastatymas kainuos \$24,500,000. Taigi darbo toji dirbtuvė bus da ilgam laikui. Ji priklauso Bethlehem Steel korporacijai ir buvo čia pastatyta pasaulio karo metu.

Nori kulkasvaidžio ir Hitlerio.

Vienas Bostono universiteto studentas, atsakydamas į paklausimą ko jis daugiausia trokšta, paršė taip: "Norėčiau but kur nors ant salos su Hitleriu ir turėti kulkasvaidį."

Areštavo girtą Randolpho selektmaną.

Pereitą savaitę Randolpho gyventojai pasaukė telefonu policiją ir pranešė, kad North Main streetu automobilium važiuoja du girti vyrai ir zigzaguoja nuo vieno šaligatvio prie kito. Policija tuoj tą automobilį sulaukė. Pasirodė, kad juo važiuavo Theodore Luddington, Randolpho miestelio valdybos pirmininkas, ir vėžėsi su savim draugą. Abudu buvę girti, o gūrtiems įstatymai draudžia automobiliais važinėti.

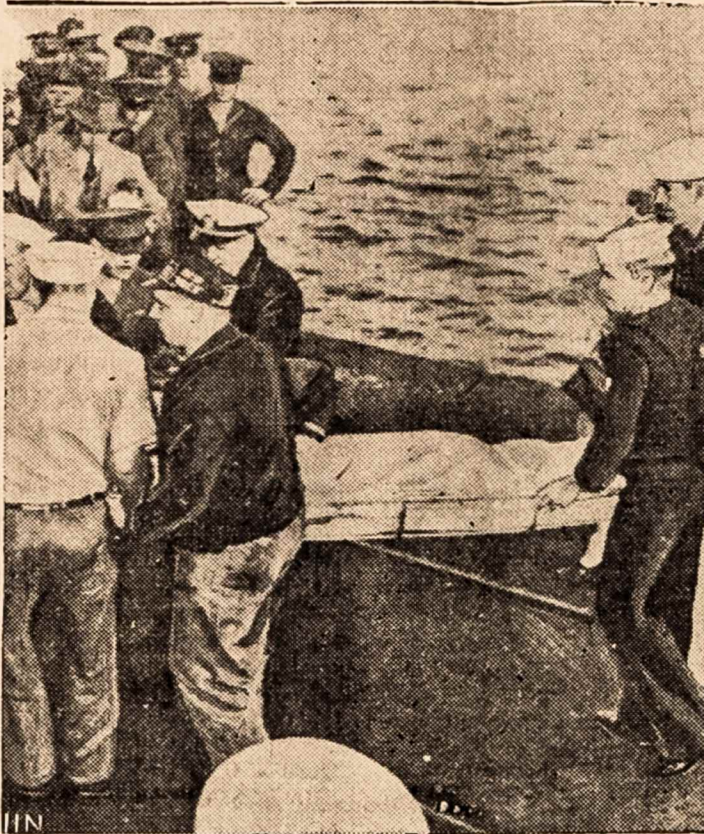
Nori but palaidotas kartu su katinu.

Šį panedėlį Maldene buvo rasta Hatchų namuose šiurpi tragedija. Pasirodo, kad Robert Hatch, kuris buvo jau 65 metų amžiaus vyras, prigirdė vonioj savo katina, paskui pasmaugė lovoj miegančią savo žmoną, pagaliau atsigulė lovon pats ir pasipiove. Paliktame laiške savo advokatui jis prašo, kad jo kunas būtų palaidotas kartu su žmonos kunu ir su katinu. Seniau Hatch turėjęs daug pinigų ir 10 savo brolių išleides per aukštąsias mokyklas. Dabar jie esą profesoriai, rašytojai ir kitokie profesionalai, o jis jau nebeturėjęs pakankamai pinigų gyventi, tai dėl to ir pasidaręs galą.

Automobilis susikūlė su gatvėkariu.

Tremont ir West Newton gatvių kirtėj, Bostone, vieną pereitos savaitės vakarą automobilis susikūlė su gatvėkariu ir apsvirtė. Subėgę žmonės atvertė jį vėl ant ratų ir ištraukė iš jo sužeistus pasażierius. Visi trys buvo italai ir visi trys turėjo sulaužytas kojas ar rankas.

Iškelti iš Nuskendusios Submarinos Jurininkai.

Čia parodyti vaizdai ant laivo, kuris iškėlė iš nuskendusios submarinos dar gyvus 33 jurininkus. Kai kurie jų buvo jau be žado ir turėjo but nešami ant nešyklių, kaip matosi kairėje; kiti gi buvo stipresni ir karštai bučiavo su savo žmonomis ir seserimis, kaip parodyta dešinėje. Submarina nuskendo į šiaurę nuo Bostono, N. H. valstijos pakrašty.

Pasiuntė Lietuvos reikalams \$75.

VVS Bostono skyrius per savo iždininką D-rą A. L. Kapočių generaliniam Lietuvos konsulatui \$50 narių duoklių ir \$25 aukų Klaipėdos pabėgėliams sušelpiti, iš viso—\$75.

Vietinis VSS skyrius nutarė tęsti savo darbuotę ir toliau.

Sudegė chemikalų dirbtuvė

Woburne, netoli nuo Bostono, ši panedėlį sudegė chemikalų dirbtuvė prie 12 Green streeto. Ugnį zuvo vienas žmogus, o keli kiti apdegė, kai chemikalai pradėjo sproginėti.

Išimdavo pinigus iš laišku.

North Graftone buvo suminta moteris pašto viršininkė. Ji išimdavo iš laišku pinigų, o iš siuntinių visokias brangenybes, ir pasiurdavo tuščius vokus bei dėžes.

Besimaudydami prigėrė 3 asmenys.

Šį panedėlį besimaudant Waldo ežere, netoli nuo Brocktono, prigėrė 15 metų jaunuolis. Maquano ežere, prie South Hansono, prigėrė antras. Trečias prigėrė Charlestowne.

Kubiliuno Radio Programa.

Birželio 11 d., nedėlioje, kaip 10:45 ryto iš stoties WMEX 1500 k. Programą pildys Ignas Kubiliunas, Elena Žukauskaitė, Olga Sukiutė ir Al Stevens orkestra.

Vaziuokit ELEVATORIU į Revere

GREYHOUND LENKTYNES
Fėras 10c.
per Maverick Stotį

Radio programa.

Birželio 10, radio programa per stotį WORL nuo 8:00 ryte: (1) dainininkai Juozas ir Yvonne Naura iš Dedham, Mass.; (2) pianistė Irėna Rasimavičiūtė iš S. Bostono; (3) Radio kontestas.

Birželio 11, per tą pačią stotį programa prasidės nuo 9:30: (1) Lietuvių Franklino Vyru choras iš Montellos, vadovaujant Adolfui Kiušui; (2) armonistas Vladas Volusenavičius iš Needham; (3) Modernistics orkestra iš Cambridge.

Step. Minkus.

PUIKUS NAMAS

3 šeimynų po 5 kambarius ir reception, visi įrengimai. Geros šeimynos. Parduodu dėl senatvės—pigiai. Laiką gražioj aplinkoj. (6)
Mrs. S. Plewicz
54 Lithgow st., (Dorchester, Mass.)

PAS MUS GALIT GAUT VISOKIEM PADARAM

Geležies Reikmenų
Pas mus gausite: Geriausios Rusijos PENTU, ALIEJU, STIKLU, PLUMBINGU. Visokių smulkių reikmenų iš geležies, SIENOMS POPIERU, Visokių reikmenų Elektros. Visokių reikmenų iš gumos, etc.
Geriausis Tavoras, Priemniausia kaina. Pristatymas veltui. Užiekit ir Persitirinkit.

Flood Square Hardware Co.

A. J. ALEKNA, Savin.
628 BROADWAY,
SOUTH BOSTON, MASS.
Tel. SOU 4148

BROADWAY FLORIST

Gėlės Visokiam Reikale
Mes specializuojam Vestuvių ir Sermėnų Bukietais.
Veltui pristatom iki 20 mylių.
Savininkas, A. ZARDESKAS.
323 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

Atlantic ave. Elevated bus parduotas už \$1.

Majoras Tobinas pasiūlė Bostono Elevated kompanijai, kad ji parduotų jau apeleistą Atlantic avenue liniją miestui už \$1. Miestas turės paskui visą geležinį pastatą nugriauti ir nuvalyti. Kompanija pasiūlymą priėmė ir svarsto. Manoma, kad ji parduos.

Atėmė automobilį ir \$500 pinigų.

Arlingtone 3 banditai užpuolė automobiliję pilietį Ligorį su žmona, atėmė iš jų \$500 pinigų, paskui išmetė juos iš automobiliaus ir nuvažiavo juo.

Kampinis Namas

5 kambariai ir saulės porčiai, visi įrengimai. Turi but parduotas šį mėnesį. \$3,950, puikiasioj aplinkoj.
48 Blake street, MATTAPAN.

SOUTH BOSTON CAFETERIA

Vincas Balukonis
249 BROADWAY,
South Bostone.

SMAGI VIETA PASIVAISINT

Visokių Stiprių ir Minkštų Gėrimų ir Užkandžių.
Vakarais, specialiai paruošiami užkandžiai. Gera miera. Puikų patarnavimą užtikriname. Vieta gražiai įrengta. Prašome visų užieit pas mus paviešėti.

Cambridge Reikalingas Vyras

Amerikos pilietis kad ir apysenis, turi but bizniškas žmogus ir teisingas. Kambarys ir valgis ant vietos. 9 Washington st. Tel. ELIot 7799.

DORCHESTERY

Geras kampinis lotas, 11,500 keturkampių pėdų prie Adams ir King st. Busai sustoja. Stuba 15 ruių, galima pertaisyti į 2 ar 3 šeimynas. Parduoda pigiau už apiekreiūtą mokėsi. Kreipkitės: MR. OLIVER, 38 Arlington st., Cambridge. Tel. TRO 3581

A.M. Dambrauskas

Karpenteris, Pentorius
Ablenai taisau viską prie Namu Iš Lauko ir Viduje.
Turint bile darbą prie Namu patalysmo, kreipkitės pas mane. Darbas bus padarytas patenkinamai ir prieinama kaina.
374 SILVER STREET,
SOUTH BOSTON, MASS.
SOUTH Boston 0822
OFISAS: 315 E Street.

SUFFOLK DOWNS

DABAR IKI LIEPOS 22

DAILY DOUBLE
1-mos ir 2-tos Lenktynės LAIKAS 2:15
Izanga (su taksais) Grandstand 99c.
Clubhouse \$1.50.
8 LENKTYNĖS KASDIEN

CASPER'S BEAUTY SALON

83 L STREET, arti 4-th Street,
SOUTH BOSTON, MASS.
Tel. SOU 4645

A. J. NAMAKSY

Real Estate & Insurance
414 W. BROADWAY,
SOUTH BOSTON, MASS.
Office Tel. So. Boston 0948.
RES. 251 CHESTNUT AVE.,
Jamaica Plain, Mass.
Res. Tel. Jamaica 1028-M.

Tel. TRObridge 6330

Dr. John Repshis

(REPSYS)
LIETUVIS GYDYTOJAS
Valandos: 2-4 ir 6-8
Nedėliomis ir Šventadieniais
nuo 10 iki 12 ryto.
278 HARVARD STREET
Kamp. Inman st. arti Central skv.
CAMBRIDGE, MASS.

Telefonas 21324

C. J. MIKOLAITIS

Medicinos DAKTARAS
Valandos: nuo 2 iki 4 po pietų,
nuo 7 iki 8 vakare.
197 SUMMER STREET,
LAWRENCE, MASS.

Tel. University 9466

Dr. Susan

Glodienes-Curry
LIETUVES DENTISTE
VALANDOS: 9-6 ir 7-8.
678 Massachusetts Ave.,
(Prie Central Skvero)
CAMBRIDGE, MASS.

Dr. Leo J. Podder

Iš Leningrado.
Specialistas Vyriškų ir Moteriškų
Ligų, taipgi Kraujo ir Odos.
Valandos: nuo 10 iki 12 diena,
nuo 2 iki 4, nuo 7 iki 8 vakare
180 HUNTINGTON AVE.,
BOSTON, MASS.
Tel. Commonwealth 4570.

Dr. Joseph A. Gaidis

OPTOMETRISTAS
Valandos: 9 iki 12
nuo 2 iki 5,
nuo 7 iki 9,
Seredom 9 iki 12
ir susitarus.
AKIŲ DAKTARAS
Ištaiso defektuotas akis ir tinkamu laiku sugrąžina šviesą. Išegzaminuoja ir priskiria akinus.
114 Summer Street,
LAWRENCE, MASS.

DR. G. L. KILLORY

60 SCOLLAY SQUARE, Room 22
BOSTON. Telef. Lafayette 2371
arba Somerset 2044-J
SPECIALISTAS KRAUJO INKSTŲ
IR NERVŲ LIGŲ.
Val. nuo 9 ryt. iki 7 vak. kasdien.
Nedėliom, nuo 10 ryto iki 1.

LIETUVYS OPTOMETRISTAS

Išegzaminuoja akis, priskiria
akinius, kreivas akis atitiesnu
ir abilyopiskose (aklose) lakyse
sugrąžina šviesą tinkamu
laiku.
J. L. PASAKARNIS, O. D.
447 Broadway, So. Boston, Mass.

LIETUVIŠKA APTIEKA

SO. BOSTONE
HENRY CABIT
Reg. Pharm.
100 Dorchester Street
SO. BOSTON, MASS.

BAY VIEW MOTOR SERVICE

Telephone
SOUTH
Boston
1058

STUDEBAKER AUTOMOBILIŲ
IR TROKŲ AGENTURA.
Kainos Stebėtinai Pigios.
Dideli pagerinimai ir
Hydraulic Brekai.

TAIPGI TAIŠOME AUTOMOBILIUS
IR TROKUS VISOKIŲ
ISDIRBYSCIŲ.

Peter Trečiokas ir
Joe Kapociunas — savininkai.
Taisyms ir demonstravimo vieta:
1 HAMLIN STREET
Kamp. East Eighth St.,

Dukterei, Sunui, Draugui

Duokit tokią *Dovaną*

Kokios Jie Pageidauja

Prirėngiant juos į platų pasaulį — SUTEIKITE JIEMS GERĄ LAIKĄ — LAIKRODĮ Waltham, Hamilton, Bulova, Gruen, Elgin.

Bet nepamirškite nei mažų vaikučių, juos irgi kuomi nors apdovanokit; žiedukas ar medalikėlis bus dideliu jiems džiaugsmu.

Ilgametis lietuviams tarnaujantis auksorius lietuvis PETRAS KETVIRTIS pardavė savo draugams šliubinius žiedus ir visokias dovanas; dabar su savo sunum Rolandu Ketvirčiu jie parduoda tų draugų vaikams susituoktųjų ir šliubinius žiedus. "Dovanos gautos pas savo auksorių, yra geriausios."

ROLAND KETVIRTIS & CO.

322 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

BUNA SPECIALĖ PRO VAKARŲ SAV VAKARŲ

BLINSTRUB'S Village & Grill

Valgiai visuomet šviežūs ir rinkiniai.

Kas mylit gardžiai pavalgyti, tai užiekit pas Blinstrubą.

VAIDOVILIS—FLOOR SHOW

KABARETAS, DAINOS, ŠOKIAI!

KIEKVIENA VAKARĄ ĮVAIRESNI. DVI ORKESTROS BE PERTRAUKOS GIEŽIA NUO 5 VAKARO IKI UZDAROMA.

NEDĖLDIENIAIS — KONCERTAS IR MUZIKA PRASIDE-DA NUO 4 PO PIETŲ IR TĖSIAS IKI UZDAROMA.

KURIE NORI JAUKIAI PASISMAGINTI, UŽIEKIT PASISVECIUOTI BLINSTRUBŲ VAITYKLĄ.

Kampas D STREET ir BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.